

დამოუკიდებელი ანგარიშების მექანიზმი (IRM): საქართველოს 2018-2019 სამოქმედო გეგმის შედეგების (გარდამავალი) ანგარიში

ანგარიში მომზადებულია დამოუკიდებელ მკვლევართან, ნოდარ ხერხეულიძესთან თანამშრომლობით

სარჩევი

2.1. ძირითადი შედეგების მიმოხილვა	3
2.2. კოვიდ-19 პანდემიის გავლენა სამოქმედო გეგმის შესრულების პროცესზე	4
2.3. ადრეული შედეგები	6
2.4. ვალდებულებების შესრულება	15
III. მრავალმხრივი პროცესი	35
3.1 მრავალმხრივი პროცესი სამოქმედო გეგმის განხორციელების განმავლობაში	35
3.2 საქართველოს სამოქმედო გეგმის შესრულების პროცესის მიმოხილვა	38
IV. მეთოდოლოგია და წყაროები	42
დანართი I. IRM-ის ინდიკატორები	43

ანგარიში მომზადებული და გამოცემულია ევროკავშირის ფინანსური მხარდაჭერით, თუმცა შესაძლოა არ ასახავდეს ევროკავშირის ხედვას და პოზიციას. ანგარიშის შინაარსზე პასუხისმგებელია ღია მმართველობის პარტნიორობის (OGP) დამოუკიდებელი ანგარიშების მექანიზმი (IRM). IRM შეფასების ანგარიშებს ამზადებს დამოუკიდებლად, ქვეყნის ადგილობრივ მკვლევართან თანამშრომლობით, IRM-ის თანამშრომელთა ჩართულობით და საერთაშორისო ექსპერტთა პანელის (IEP) ზედამხედველობით, რაც უზრუნველყოფს დამოუკიდებელი, მიუკერძოებელი და მტკიცებულებებზე დაფუძნებული კვლევის განხორციელებას.

I. შესავალი

ღია მმართველობის პარტნიორობა (OGP) არის გლობალური პარტნიორობა, რომელიც აერთიანებს მთავრობათა და სამოქალაქო საზოგადოების ლიდერებსა და რეფორმატორებს იმ მიზნით, რომ მათ, ერთობლივი ძალისხმევით შეიმუშაონ კონკრეტული სამოქმედო გეგმები, რომლებიც ხელს შეუწყობს მთავრობების ინკლუზიურობის, რეაგირების უნარისა და ანგარიშვალდებულების ზრდას. სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ვალდებულებები შესაძლებელია ეფუძნებოდეს მთავრობის მიმდინარე აქტივობებს, წარმოადგენდეს მიმდინარე რეფორმათა დასასრულებად საჭირო ღონისძიებებს ან ინიციატივებს სრულიად ახალი მიმართულებით. OGP-ის დამოუკიდებელი ანგარიშგების მექანიზმი - IRM ახორციელებს ყველა სამოქმედო გეგმის მონიტორინგს, რომ უზრუნველყოს მთავრობათა მიერ ვალდებულებების განხორციელება. სამოქალაქო საზოგადოებისა და მთავრობათა წარმომადგენლები იყენებენ IRM მექანიზმის ანგარიშებს, როგორც საკუთარი პროგრესის, ასევე საზოგადოების ყოველდღიურ ცხოვრებაზე გაწეული ძალისხმევის გავლენისა და შედეგების შესაფასებლად.

OGP-ის დამოუკიდებელი ანგარიშგების მექანიზმი - IRM თანამშრომლობს დამოუკიდებელ მკვლევართან, ნოდარ ხერხეულიძესთან, რომელმაც განახორციელა წინამდებარე შეფასება. IRM-ის მიზანია დიალოგში ჩართულ მხარეებს მიაწოდოს ინფორმაცია ვალდებულებების შემუშავებისა და განხორციელებისათვის საჭირო მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ. IRM-ის მეთოდოლოგიის სრული აღწერის გასაცნობად ეწვიეთ ვებ-გვერდს შემდეგ მისამართზე: <https://www.opengovpartnership.org/about/independent-reporting-mechanism>.

წინამდებარე ანგარიში მოიცავს ინფორმაციას საქართველოს მეოთხე, 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის შესრულების პროცესის შესახებ. 2021 წლიდან, IRM გეგმავს კვლევის პროცესისა და ანგარიშგების ახალი მიდგომის დანერგვას, რომელიც დამტკიცებულია IRM მექანიზმის განახლების - „IRM Refresh“ ფარგლებში.¹ ხოლო გარდამავალ პერიოდში, IRM-მა, 2018-2020 წლების სამოქმედო გეგმების შესრულების ანგარიში, აღნიშულ მეთოდოლოგიურ, ასევე ქვეყნის OGP პროცესზე COVID-19 პანდემიით გამოწვეულ ცვლილებებს შეუსაბამა.

¹ დამატებითი ინფორმაციისთვის ეწვიეთ ვებ-გვერდს: <https://www.opengovpartnership.org/process/accountability/about-the-irm/irm-refresh/>

II. სამოქმედო გეგმის შესრულება

წინამდებარე ანგარიშში შეფასებულია სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ვალდებულებების სტატუსი და მიღწეული შედეგები სამოქმედო გეგმის ციკლის დასასრულის მდგომარეობით. ანგარიშში არ ვუბრუნდებით კრიტიკიუმებს „კონკრეტულობა“, „შესაბამისობა“ და „პოტენციური შედეგი“, რომლებიც გამოყენებულია IRM სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიშში. თითოეული კრიტიკიუმის შესახებ დეტალური ინფორმაციისთვის გთხოვთ, იხილოთ დანართი #1.

2.1. ძირითადი შედეგების მიმოხილვა

საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმაში მოცემული 28 ვალდებულებიდან¹, ნახევარი (14) უმეტესწილად ან სრულად შესრულდა. შესაბამისად, ვალდებულებების დასრულების მაჩვენებელი მცირედით შემცირებულია 2016-2018 წლების გეგმასთან შედარებით, სადაც 24-იდან 16 ვალდებულება (67%) უმეტესწილად ან სრულად იყო შესრულებული.² შემცირებული მაჩვენებელი განაპირობა შეზღუდულმა ფინანსურმა და ადამიანურმა რესურსმა, აგრეთვე ტექნიკურმა სირთულეებმა (განსაკუთრებით იმ ვალდებულებების შემთხვევაში, რომლებიც გულისხმობდა ვებგვერდების განახლებას). ზოგიერთი ვალდებულების შემთხვევაში, დროულად ვერ მოხდა საკანონმდებლო ცვლილებების მიღება, ხოლო ნაწილში, მთავარი გამოწვევა სუსტი დაგეგმვა და კოორდინაცია აღმოჩნდა. გეგმით გათვალისწინებული თვითმმართველობების ვალდებულებების შესრულების მაჩვენებელი საშუალოზე მაღალია, რაც მეტწილად დონორი ორგანიზაციების აქტიურმა ჩართულობამ და დახმარებამ განაპირობა. 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის შეფასებაში მოცემული ხუთი „აღსანიშნი“ ვალდებულებიდან, ერთი სრულად (ვალდებულება 9), ორი (16 და 27) უმეტესწილად, ხოლო დანარჩენი ორი (12 და 13) მხოლოდ ნაწილობრივ შესრულდა.³ მე-12 ვალდებულების შემთხვევაში, შეფერხდა გრანტების შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილებების შეტანა, ხოლო მე-13 ვალდებულების ფარგლებში opendata.spa.ge პორტალზე მონაცემთა გაუმჯობესების პროცესში ტექნიკური სირთულეები წარმოიშვა.

თვითმმართველობების მიერ აღებული ვალდებულებების შემთხვევაში, რამდენიმე ვალდებულებების შესრულებას დამაიმედებელი შედეგები მოჰყვა. მაგალითად, მე-16 ვალდებულების ფარგლებში რვა მუნიციპალიტეტმა შეიმუშავა გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების სტრატეგია, შესაბამისი სამოქმედო გეგმა და მონიტორინგის ჩარჩო. აღნიშნული სტრატეგიები მუნიციპალიტეტებს ავალდებულებს სხვადასხვა აქტივობების განხორციელებას ღია მმართველობის, კეთილსინდისიერების და მოქალაქეთა ჩართულობის მიმართულებით. აგრეთვე, მე-19 ვალდებულების ფარგლებში, ბათუმის მუნიციპალიტეტმა დაწერა მონაწილეობითი ბიუჯეტირების პროცესი და შედეგად, მოქალაქეების მიერ ინიცირებული ბევრი ინიციატივა განხორციელდა ქალაქის ბიუჯეტის მხარდაჭერით. ცენტრალურ დონეზე, მე-7 და მე-9 ვალდებულებების შესრულებამ გააუმჯობესა გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნებისა (მე-7 ვალდებულება) და სასამართლო გადაწყვეტილებებზე (მე-9 ვალდებულება) თვალყურის დევნების შესაძლებლობა.

OGP ეროვნული პროცესის კოორდინაციასთან დაკავშირებულმა გამოწვევებმა ნეგატიურად იმოქმედა სამოქმედო გეგმის შესრულებაზე. 2019 წლის გაზაფხულზე, ღია მმართველობის პროცესის განახლებისა და გაძლიერების მიზნით OGP-ის საქართველოს სამდივნომ იუსტიციის სამინისტროდან მთავრობის ადმინისტრაციაში გადაინაცვლა, რასაც სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებიც (სსო) დადებითად შეხვდნენ. მიუხედავად

იმისა, რომ ოფიციალურად OGP-ის ეროვნული კოორდინაცია მთავრობის ადმინისტრაციის ფუნქციად 2019 წლის ზაფხულში განისაზღვრა, რეალურად სამდივნოს გადასვლის პროცესი გახანგრძლივდა. შესაბამისად, რადგან OGP-ის სამდივნოს გადასვლის პროცესი მიმდინარეობდა სწორედ მიმდინარე გეგმის განხორციელების პერიოდში, სამდივნოს მხრიდან ვალდებულებების შესრულებაზე პასუხისმგებელ უწყებებზე ზედამხედველობის პროცესი შესუსტებული იყო. აგრეთვე, ფაქტმა, რომ 2018 წელს სსო-ის უმრავლესობამ დატოვა OGP ფორუმი, შეამცირა ჩართულობის დონე გეგმის განხორციელების პროცესში.

ღია პარლამენტის ვალდებულებების შესრულების მაჩვენებელი შედარებით მაღალია. ეროვნული პროცესისგან განსხვავებით, ღია პარლამენტის შემთხვევაში, ასევე მაღალი იყო პარლამენტისა და სსო-ის ჩართულობა, როგორც სამოქმედო გეგმის შემუშავების, ასევე, გეგმის განხორციელების პროცესში. თუმცა, ღია პარლამენტის შემთხვევაშიც, სხვადასხვა ფაქტორთა ერთობლიობამ განაპირობა გეგმით გათვალისწინებული ვალდებულებების შედარებით სუსტი გავლენა საპარლამენტო გამჭვირვალობასა და ჩართულობაზე. მაგალითად, ასეთ ფაქტორებად შეიძლება ჩაითვალოს პოლიტიკურ დღის წესრიგში 2020 წლის საპარლამენტო არჩევნებთან დაკავშირებული საკითხების წამოწევა თუ ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საბჭოს თავმჯდომარის მიერ საპარლამენტო უმრავლესობის დატოვება, რამაც განაპირობა საბჭოს თავმჯდომარის ცვლილება.

2.2. კოვიდ-19 პანდემიის გავლენა სამოქმედო გეგმის შესრულების პროცესზე

საქართველოში კოვიდ-19-ის პირველი შემთხვევა 2020 წლის მარტში დაფიქსირდა. შესაბამისად, რადგან სამოქმედო გეგმა 2019 წლის დეკემბერში დასრულდა, პანდემიას, გეგმით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულებაზე, რესურსების გადანაწილებისა ან აქტივობების შეჩერების თვალსაზრისით, გავლენა არ მოუხდენია. აღნიშნულის მიუხედავად, რადგან ვალდებულებათა უმრავლესობა არ იყო დასრულებული სამოქმედო გეგმის ბოლოს - 2019 წლის მიწურულს, 2020 წელს პანდემიის გავრცელებამ, მთავრობისა და საჯარო უწყებების დღის წესრიგში სხვა სასწრაფო გამოწვევები წამოწია, რამაც გახანგრძლივებული პროცესი კიდევ უფრო შეაფერხა. მაგალითად, მე-2 ვალდებულების ფარგლებში, იუსტიციის სახლმა, რომელმაც სამოქმედო გეგმით განსაზღვრულ ვადებში ვერ დაასრულა რამდენიმე აქტივობა და გადაწია 2020 წლისთვის, პანდემიის შედეგად, კვალ მოუწია აღნიშნული აქტივობების 2021 წლისთვის გადადება.⁴

პანდემიამ ასევე გავლენა მოახდინა საქართველოს მეხუთე სამოქმედო გეგმის შემუშავების პროცესზე. მიუხედავად იმისა, რომ გეგმის შემუშავების ერთობლივი პროცესის (co-creation) დაწყების მიზნით, ახალი ფორუმის პირველი შეხვედრა უკვე 2019 წლის 27 დეკემბერს გაიმართა, გეგმის შემუშავების პროცესი მაღავე შეჩერდა, რადგან პანდემიით გამოწვეულ სირთულეებზე მთავრობის ადმინისტრაციის სწრაფი რეაგირება გახდა პრიორიტეტული.⁵ მთავრობის ადმინისტრაციამ პროცესის განახლება სცადა 2020 წლის შემოდგომაზე, თუმცა პანდემიის მეორე ტალღამ, რომელსაც მოჰყვა მკაცრი საყოველთაო შეზღუდვები, გეგმის შემუშავების პროცესი ხელახლა შეაჩერა. მთავრობის ადმინისტრაციის OGP საკონტაქტო პირის განცხადებით, ამ ეტაპზე არ არის ცნობილი როდის განახლდება საქართველოს მეხუთე სამოქმედო გეგმის შემუშავების პროცესი.⁶

პანდემიასთან ბრძოლის პირველ ეტაპზე, მთავრობის, პარლამენტის, საჯარო უწყებებისა და სამედიცინო პერსონალის ეფექტური კოორდინაციის უზრუნველყოფის მიზნით მთავრობის ადმინისტრაციამ შექმნა უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭო პრემიერ-მინისტრის ხელმძღვანელობით. ფართო საზოგადოებისათვის ინფორმაციის შეუფერხებელი მიწოდების

მიზნით, საბჭო ატარებდა ყოველდღიურ ბრიფინგს (ცოცხალი ჩართვით) ეპიდემიური სიტუაციის სიახლეების შესახებ. აგრეთვე, შეიქმნა და ამუშავდა სპეციალური ვებგვერდი, რომელიც მოიცავს სტატისტიკურ მონაცემებს COVID-19-ის შესახებ, მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციისა (WHO) და დაავადების კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის (NCDC) რეკომენდაციებს, ასევე პასუხებს ხშირად დასმულ კითხვებზე.⁷ ვებგვერდი ხელმისაწვდომია ქართულ, აფხაზურ, სომხურ, აზერბაიჯანულ და ინგლისურ ენებზე. აღნიშნულის გარდა, ამუშავდა რამდენიმე ცხელი ხაზი საზოგადოებისთვის ინფორმაციის მიწოდება და პანდემიასთან დაკავშირებულ საკითხებზე სწრაფი რეაგირების მიზნით. მაგალითად, საზოგადოებრივი უსაფრთხოების მართვის ცენტრმა ამუშავა ორი ახალი ცხელი ხაზი გადაუდებელ სიტუაციებში ინფორმაციის სწრაფად მიწოდების და ავტომობილებზე გადაადგილების ნებართვების გაცემის მიზნით. ასევე, ამუშავდა მთავრობის ერთიანი ცხელი ხაზი, რომელიც მოიცავს კომენდანტი საათის დროს გადაადგილების ნებართვების გაცემის პროცესის კოორდინაციას. პანდემიის საპასუხო ღონისძიებების ფარგლებში, მთავრობის ადმინისტრაცია, სახელმწიფო ორგანოებთან უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს მანდატის ფარგლებში თანამშრომლობდა. აღნიშნულის გარდა, მთავრობის ადმინისტრაციამ გამართა რამდენიმე საკოორდინაციო შეხვედრა, ძირითადად საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და ბიზნესის წარმომადგენლებთან, ქვეყანაში COVID-19 პანდემიასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ინფორმაციის მიწოდების მიზნით.⁸

¹ ღია მმართველობის ინიციატივა, „საქართველოს ეროვნული სამოქმედო გეგმა 2018-2019, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

² ღია მმართველობის პარტნიორობა, IRM: საქართველოს საბოლოო ანგარიში 2016-2018, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

³ ღია მმართველობის პარტნიორობა, IRM: სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში 2018-2019, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

⁴ საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის განხორციელების თვითშეფასების ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

⁵ ქეთევან ცანავა, საჯარო მმართველობის სამმართველოს უფროსი, პოლიტიკის დაგეგმვის და კოორდინაციის დეპარტამენტი, საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 31 მარტი 2021.

⁶ იქვე.

⁷ კორნავერუსის საქართველოში გავრცელების პრევენცია, StopCoV.ge, <https://stopcov.ge/ka/>

⁸ საქართველოს მთავრობა, „COVID-19-ის წინააღმდეგ საქართველოს მთავრობის მიერ გატარებული ღონისძიებების ანგარიში“, 2020, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

2.3. ადრეული შედეგები

დამოუკიდებელი შეფასების მექანიზმი - IRM აცნობიერებს, რომ ვალდებულებების შესრულებით გამოწვეული შედეგები შეიძლება არ იყოს თვალსაჩინო სამოქმედო გეგმის ორწლიანი ვადის პერიოდში. ასევე ცხადია, რომ ვალდებულება უნდა იყოს უმეტესწილად შესრულებული იმისათვის, რომ შესაძლებელი გახდეს მიღწეული შედეგების შეფასება. წინამდებარე გარდამავალი შეფასების ანგარიშში, ადრეული შედეგების წარმოსაჩენად IRM იყენებს „რამდენად გაიხსნა მთავრობა?“ (Did it Open Government? - DIOG) ინდიკატორს, რომელიც ეფუძნება მთავრობის საქმიანობის განხორციელების ყოველდღიური პრაქტიკის ცვლილებას OGP-ის ღირებულებების ჭრილში. IRM-ის შემდგომ ანგარიშებში DIOG ინდიკატორი აღარ იქნება გამოყენებული.

თავში 2.3. წარმოდგენილია იმ ვალდებულებების ადრეული შედეგები, რომლებიც ან IRM-ის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიშის მიხედვით გამოირჩეოდა ამბიციურობით და კარგი დიზაინით (კონკრეტულობა, OGP-ის ღირებულებებთან შესაბამისობა, პოტენციური გავლენა) ან არ იყო ამბიციური და საკმარისად კონკრეტული გასაზომად, მაგრამ წარმატებით განხორციელდა და მნიშვნელოვნად შეცვალა მთავრობის საქმიანობის ყოველდღიური პრაქტიკა.¹ მოცემულ თავში გასაანალიზებლად შეირჩა ვალდებულებები, რომლებიც ამ ანგარიშის 2.4. თავში IRM-ის მიერ შეფასდა, როგორც „უმეტესწილად“ ან „სრულად“ შესრულებული.² იმის მიუხედავად, რომ ამ თავში გაანალიზებულია მხოლოდ ის ვალდებულებები, რომლებიც აკმაყოფილებს ზემოაღნიშნულ კრიტერიუმებს, მომდევნო თავი (2.4.) ეთმობა სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ყველა ვალდებულების შესრულების მიმოხილვას.

ვალდებულება 9 - სასამართლო გადაწყვეტილებების ერთიან ბაზაში გამოქვეყნება და საძიებო სისტემის შექმნა	
ვალდებულების მიზანი	ვალდებულების ფარგლებში უზენაესი სასამართლო გეგმავდა ელექტრონული რეესტრის - http://info/court.ge - სისტემის გაუმჯობესებას და განახლებულ რეესტრში უზენაესი და საერთო სასამართლოების გადაწყვეტილებების თავმოყრას. ამისათვის, ვალდებულება ითვალისწინებდა ოთხი ახალი მოდულის შექმნას და განახლებულ ერთიან რეესტრში ინტეგრირებას. დაგეგმილი იყო შემდეგი მოდულების დამატება: 1) სასამართლოს დაშტრიხული გადაწყვეტილებების და საბოლოო დოკუმენტების საძიებო მოდული; 2) საჯარო შეტყობინებების გამოქვეყნებისა და მოძიების მოდული; 3) სასამართლოში საქმის შემომტანის ვებსივრცე; 4) ჩანიშნული სხდომების საძიებო მოდული.
რამდენად გაიხსნა მთავრობა? მცირედი ცვლილება	ვალდებულების შესრულება უზენაესი სასამართლოსგან იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ გადაიბარა. შემუშავდა ერთიანი რეესტრი და ამუშავდა ახალი ვებგვერდი ecd.court.ge ³ , სადაც თავმოყრილია ყველა ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებები. ვებგვერდზე ასევე ინტეგრირებულია საძიებო სისტემა, რომელიც რამდენიმე მოდულს აერთიანებს სხვადასხვა სახის ინფორმაციის მარტივად მოსაძიებლად, მაგალითად, სასამართლოების გადაწყვეტილებები და სასამართლო აქტები (მათ შორის, პერსონალური მონაცემების დაცვის მიზნით დაშტრიხული გადაწყვეტილებები), საჯარო შეტყობინებები თუ სასამართლო სხდომების

	<p>განრიგი. ახალი ონლაინ პლატფორმა ტექნიკური შეფერხებების გარეშე მუშაობს და გამოქვეყნებული მონაცემების გამოყენებისა და დამუშავების შესაძლებლობას იძლევა, რაც განსაკუთრებით გამოსადეგია პრაქტიკოსი იურისტებისთვის, რომლებიც ძველ ვებგვერდთან მუშაობისას სირთულეებს აწყდებოდნენ.</p> <p>მიუხედავად იმისა, რომ ახალმა რეესტრმა, აქამდე სხვადასხვა ვებგვერდზე განთავსებულ ინფორმაციას ერთ, საერთო პლატფორმაზე მოუყარა თავი, რეესტრის მნიშვნელოვანი ნაწილის ფუნქციონირება (სასამართლო გადაწყვეტილებების გამოქვეყნება) 2020 წლის მაისში შეჩერდა და შესაბამისად, 2020 წლის მაისის შემდგომი მონაცემები ვებგვერდზე არ არის ხელმისაწვდომი. აღნიშნული განაპირობა ამ ვალდებულებისგან დამოუკიდებელმა პროცესმა, როდესაც საკონსტიტუციო სასამართლომ, 2019 წლის 7 ივნისის გადაწყვეტილებით, არაკონსტიტუციურად ცნო ღია სასამართლო სხდომების შედეგად მიღებული სასამართლო აქტების სრულ ტექსტზე ხელმისაწვდომობის შეზღუდვა.⁴ ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტმა (IDFI) სასამართლოს მიმართა სარჩელით საქართველოს „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ კანონის იმ მუხლების წინააღმდეგ, რომლებიც გამორიცხავდა ღია სასამართლო სხდომის შედეგად მიღებული აქტების სრული ტექსტის საჯარო ინფორმაციის სახით გაცემას. IDFI-ის მიხედვით, აღნიშნული შეზღუდვა მნიშვნელოვან გავლენას ახდენდა სასამართლო სისტემის გამჭვირვალობაზე.</p> <p>აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს დამტრიხული გადაწყვეტილებების მოდული შეჩერდა 2020 წლის მაისიდან. პროცესი შეჩერებულია და განახლდება, როდესაც პარლამენტი, საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების შესაბამისად აღნიშნულ საკითხს მოაწესრიგებს. პარლამენტს შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებები დღემდე არ მიუღია.⁵</p> <p>საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, სასამართლო გადაწყვეტილებებზე ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მასშტაბს უფრო აფართოებს, ვიდრე თავდაპირველად გათვალისწინებული იყო ვალდებულებით. თუმცა, შესაბამისი გარდამავალი დებულებების არარსებობამ შეაჩერა გადაწყვეტილების გამოქვეყნების მიმდინარე პროცესი იქამდე, სანამ საკითხი სამართლებრივად დარეგულირდება. პლატფორმის სრული ფუნქციონალის აღდგენა მას შემდეგ იქნება შესაძლებელი, რაც პარლამენტი შესაბამის საკანონმდებლო ცვლილებებს დაამტკიცებს. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დღევანდელი მდგომარეობით, ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობა მხოლოდ მცირედით არის გაუმჯობესებული.</p>
--	---

<p>ვალდებულება16: გამჭვირვალე და კეთილსინდისიერი მმართველობის განმტკიცება მუნიციპალიტეტებში</p>	
<p>ვალდებულების მიზანი</p>	<p>ვალდებულება მიზნად ისახავდა თვითმართველობების კორუფციასთან ბრძოლის შესაძლებლობების გაძლიერებას, საქართველოს 8 მუნიციპალიტეტისთვის⁶ კეთილსინდისიერებისა და გამჭვირვალობის სტრატეგიების და სამოქმედო გეგმების შემუშავების გზით.</p>
<p>რამდენად გაიხსნა მთავრობა?</p> <p>მცირედი ცვლილება</p>	<p>საერთაშორისო განვითარების ორგანიზაციებისა და პარტნიორების მხარდაჭერით, ვალდებულებით გათვალისწინებულმა რვავე მუნიციპალიტეტმა განახორციელა სიტუაციური ანალიზი, შეიმუშავა გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების სტრატეგია, შესაბამისი სამოქმედო გეგმა და მონიტორინგის ჩარჩო.^{7 8} აღნიშნული დოკუმენტების შემუშავების პროცესი მოიცავდა საჯარო კონსულტაციებს დაინტერესებულ მხარეებთან - სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებისა და აკადემიის წარმომადგენლებთან, მუნიციპალური ორგანოების თანამშრომლებთან და აქტიურ მოქალაქეებთან.^{9 10 11} უნდა აღინიშნოს, რომ წყალტუბოს, დუშეთისა და რუსთავის მუნიციპალურ ორგანოებს არ ჰქონდათ სტრატეგიები ოფიციალურად დამტკიცებული მეოთხე სამოქმედო გეგმის დასასრულს.¹² ამიტომ, ვალდებულება, ნაცვლად სრულად შესრულებულისა, შეფასებულია, როგორც მეტწილად შესრულებული.</p> <p>აღსანიშნავია, რომ ამ ვალდებულების განხორციელებამდე, არცერთ მუნიციპალიტეტს არ ჰქონდა შემუშავებული ოფიციალური სტრატეგიული დოკუმენტი, რომელიც მიმართული იქნებოდა მუნიციპალიტეტებში ანტიკორუფციული პოლიტიკის და გამჭვირვალობის ხელშეწყობისკენ. შესაბამისად, მოცემული ვალდებულების განხორციელება დადებითად აისახა მუნიციპალიტეტების ანტიკორუფციულ პრაქტიკაზე. პირველ რიგში, რადგან პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავება ეფუძნებოდა ადგილობრივი პრაქტიკისა და საჭიროებების სიტუაციური ანალიზის შედეგებს, მუნიციპალურმა ორგანოებმა აღნიშნულ პროცესში ჩართულობით მნიშვნელოვანი გამოცდილება მიიღეს გამჭვირვალე და მონაწილეობითი პოლიტიკის შემუშავების თვალსაზრისით. ასევე, დოკუმენტებზე მუშაობის პროცესმა წამოწია გამჭვირვალობის და კეთილსინდისიერების ისეთი ახალი საკითხები, რომლებიც პროცესის დაწყებამდე საერთოდ არ ჩანდა მუნიციპალიტეტის ყოველდღიურ დღის წესრიგში. გარდა აღნიშნულისა, ვალდებულების ფარგლებში ჩატარდა მუნიციპალური ორგანოების თანამშრომლების შესაძლებლობების გაძლიერებისკენ მიმართული ღონისძიებები, რამაც ხელი შეუწყო ადგილობრივ დონეზე აღნიშნულ საკითხებში კომპეტენციის გაზრდას, რაც სტრატეგიული მიზნისა და შესაბამისი აქტივობების განხორციელების წინაპირობაა.</p>

	<p>მაგალითად, ახალი სტრატეგიის ფარგლებში, რომელიც შემუშავდა გაეროს განვითარების პროგრამის პროექტის “დეცენტრალიზაციისა და კარგი მმართველობის ხელშეწყობა ადგილობრივ დონეზე საქართველოში“ (UNDP DGG) ხელშეწყობით, ხონის მუნიციპალიტეტმა დაგეგმა და განახორციელა აქტივობები, რამაც ხელი შეუწყო საჯარო სერვისების მიწოდების არსებული პრაქტიკის ცვლილებას. 2019 წელს, ხონის მუნიციპალიტეტის ინიციატივით და რესურსებით შეიქმნა მოქალაქეთა მისაღები, რომელიც სერვისის მიწოდების ერთი ფანჯრის პრინციპით მუშაობს¹³ და მოქალაქეებს შესაძლებლობას აძლევს, რომ სხვადასხვა სახის ინფორმაცია და მომსახურება მიიღონ ერთ ფანჯარაში, სპეციალურად გადამზადებული თანამშრომლების მიერ. აღნიშნულმა შეცვალა მუნიციპალიტეტში არსებული პრაქტიკა, როდესაც მოქალაქეებს უწევდათ მერიის შენობაში კარდაკარ სიარული სხვადასხვა სახის ინფორმაციისა თუ სერვისის მისაღებად. გარდა ამისა, ადგილობრივ არასამთავრობო ორგანიზაციასთან თანამშრომლობით, ხონის მუნიციპალიტეტმა აამუშავა ახალი ცხელი ხაზი, რომელიც მოსახლეობას საშუალებას აძლევს მუნიციპალური სერვისებისა და პროცედურების შესახებ ინფორმაცია მიიღონ დისტანციურად, მერიაში მისვლის გარეშე, რაც აქამდე არ იყო შესაძლებელი არც ტელეფონის და არც ოფიციალური ვებგვერდის საშუალებით.¹⁴ სსო-ი აღნიშნულ ცვლილებებს აფასებენ, როგორც მნიშვნელოვან წინგადადგმულ ნაბიჯს, ხონის მუნიციპალიტეტში საჯარო სერვისების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის კუთხით.¹⁵</p> <p>ოზურგეთმა, USAID-ის პროექტის - დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა საქართველოს (USAID GGI) - მხარდაჭერით, გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის განსახორციელებლად შეიმუშავა მონიტორინგისა და თვითშეფასების დეტალური მეთოდოლოგია. მეთოდოლოგიაში გაწერილია სამოქმედო გეგმის მონიტორინგის და შეფასების პროცესში სსო-ის უკუკავშირის მიღების და ჩართვის კონკრეტული მექანიზმები. მეთოდოლოგიის მიხედვით, მუნიციპალიტეტი ვალდებულია უპასუხოს არასამთავრობო ორგანიზაციებს მონიტორინგის ჩარჩოს საშუალებით, რომელიც საჯაროდ არის ხელმისაწვდომი.¹⁶ USAID GGI-ის მიხედვით, ეს არის პირველი შემთხვევა საქართველოში, როდესაც მუნიციპალიტეტის საკრებულომ ოფიციალურად დაწერა ადგილობრივი თვითმმართველობის სამოქმედო გეგმის განხორციელების მონიტორინგის პროცესში სსო-ის ჩართულობის მექანიზმი.¹⁷</p> <p>დედოფლისწყაროში, მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითმა ორგანომ - საკრებულომ - დაამტკიცა გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების ამაღლების სტრატეგია, შესაბამისი სამოქმედო გეგმა და მონიტორინგის ჩარჩო დოკუმენტი. დაინტერესებულ მხარეთა შეფასებით, საკრებულოს მიერ დამტკიცება კარგი მაგალითია იმისა,</p>
--	--

	<p>რომ აღნიშნულ დოკუმენტებს მაღალი ლეგიტიმაცია აქვს სტრატეგიის შესრულებისთვის.¹⁸</p> <p>კარგი მმართველობის დამკვიდრებისკენ გადადგმული თითოეული ნაბიჯის შედეგად, 2020 წელს, ახალციხის, ხონის და ოზურგეთის მუნიციპალიტეტები შეუერთდნენ ღია მმართველობის პარტნიორობის ადგილობრივ პროგრამას (OGP Local Program). სამივე მუნიციპალიტეტმა გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების ამაღლების სტრატეგია სწორედ ამ ვალდებულების ფარგლებში შეიმუშავა და დაამტკიცა. OGP ადგილობრივი პროგრამა მუნიციპალიტეტებს აძლევს სრულიად ახალ, უნიკალურ შესაძლებლობას ცოდნის მიღების, რესურსების მოძიებისა თუ საერთაშორისო ასპარეზზე წარმოჩენისათვის.</p> <p>ამ ადრეულ, თუმცა დამაიმედებელ შედეგებზე დაყრდნობით, ასევე, გამჭვირვალე და კარგი მმართველობის პრაქტიკის შემდგომი დამკვიდრებისა და გაძლიერების მიზნით, დონორმა ორგანიზაციებმა გადაწყვიტეს აღნიშნული მიმართულებით მხარდაჭერა სხვა მუნიციპალიტეტებისთვისაც გაეწიათ. უფრო კონკრეტულად, USAID GGI-იმ შეარჩია ექვსი ახალი მუნიციპალიტეტი (გორი, ლაგოდეხი, სენაკი, თელავი, თბილისი და ზუგდიდი), რომლებსაც 2020 წლის განმავლობაში დაეხმარა 2021-2022 წლის გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების ამაღლების სამოქმედო გეგმების შემუშავებაში.¹⁹</p>
--	---

<p>ვალდებულება 19 - ქალაქ ბათუმში საბიუჯეტო პროცესებში მოქალაქეთა ჩართულობის გაუმჯობესება მონაწილეობითი ბიუჯეტირების ინსტიტუციონალური მექანიზმის დანერგვის გზით</p>	
<p>ვალდებულების მიზანი</p>	<p>ვალდებულების ფარგლებში, ბათუმის თვითმმართველობა მიზნად ისახავდა ქალაქის ბიუჯეტირების პროცესში მონაწილეობითი მექანიზმების დანერგვას. კერძოდ, დაგეგმილი იყო ქალაქის თოთხმეტივე უბანში ეგრეთწოდებული საუბნო კავშირების შექმნა, მონაწილეობითი ბიუჯეტირების მექანიზმების შესახებ ინფორმაციის უკეთ გავრცელების და შესაბამისი ტრენინგების ორგანიზების მიზნით. ასევე, საუბნო კავშირების საშუალებით, დაგეგმილი იყო სპეციალურად შექმნილი ვებგვერდის idea.batumi.ge შესახებ ცნობიერების ამაღლების კამპანიის წარმოება და მოქალაქეთა ბიუჯეტირების პროცესში მონაწილეობის მაქსიმალურად წახალისება. აგრეთვე, თვითმმართველობა გეგმავდა სამართლებრივი ჩარჩოს შემუშავებას, რომელშიც განისაზღვრებოდა მონაწილეობითი პროცესის, ინიციატივის შერჩევისა და ხმის მიცემის წესები და პროცედურები, ასევე თვითმმართველობის ვალდებულებები.</p>

<p>რამდენად გაიხსნა მთავრობა?</p> <p>მნიშვნელოვანი ცვლილება</p>	<p>ვალდებულება სრულად შესრულდა სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებულ ვადებში. 2019 საბიუჯეტო პროცესში მონაწილეობის სამართლებრივი ჩარჩოს დანერგვის მიზნით, ბათუმის თვითმმართველობამ, USAID პროექტის - დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა საქართველოს (USAID GGI) - მხარდაჭერით, შეიმუშავა მონაწილეობითი ბიუჯეტირების წესები და პროცედურები, ასევე განსაზღვრა 120,000 ლარი მოქალაქეთა ინიციატივების დასაფინანსებლად და 2019 წლის თებერვალში, გამოსცა მერის ბრძანება, რომელშიც დეტალურად არის გაწერილი მონაწილეობითი ბიუჯეტირების პროცესის თითოეული საფეხური.²⁰ შემდეგ, ბათუმის მუნიციპალიტეტმა შექმნა საუბნო კავშირები ქალაქის ყველა უბანში და გადაამზადა კავშირების წევრები, რათა, თავის მხრივ, კავშირის წევრებს თავიანთ უბნებში გაეგრეცელებინათ ინფორმაცია ახალი მექანიზმების შესახებ და წახალისებინათ მოქალაქეთა მონაწილეობა ბიუჯეტირების პროცესში. ასევე, USAID GGI-ისა და სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტის პარტნიორობის ფარგლებში, მონაწილეობითი პროცესის შესახებ სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლების მიზნით, გაიმართა 12 შეხვედრა, გავრცელდა საინფორმაციო ბროშურები, პოსტერები და ბრენდირებული საკანცელარიო ნივთები, შეიქმნა Facebook-ისა და Instagram-ის გვერდი და განხორციელდა სატელევიზიო და რადიო ჩართვები.²¹</p> <p>შედეგად, 2019 ფისკალური წლის განმავლობაში, ვებგვერდზე idea.batumi.ge 35 ახალი სამოქალაქო იდეა დარეგისტრირდა. ახალი პროცედურების შესაბამისად, წინასწარგანსაზღვრულ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით, მერის მრჩეველთა საბჭომ რეგისტრირებული 35-დან 10 ინიციატივა შეარჩია შემდეგი ეტაპისთვის - ხმის მიცემის საჯარო პროცესისთვის. ხმის მიცემის პროცესში მონაწილეობა მიიღო 2000-ზე მეტმა მოქალაქემ. საბოლოოდ, გამოვლინდა სამი გამარჯვებული ინიციატივა: 1) ფრანგების ფესტივალი 28-29 ივლისი, 2019; 2) ნატვრის ხე ტურისტულ ზონაში; 3) წარწერა „ბათუმი“ ბათუმგორაზე. სამივე ინიციატივა მიმართული იყო ბათუმის ტურისტული პოტენციალის გაძლიერებისაკენ.²²</p> <p>2019 წლის დამაიმედებელი შედეგებისა და ქალაქის მოსახლეობის მზარდი ინტერესის გათვალისწინებით, 2020 წელს, ბათუმის მუნიციპალიტეტმა გადაწყვიტა ბიუჯეტირების პროცესში მოქალაქეთა მონაწილეობის მასშტაბის გაზრდა. მაგალითად, თუ 2019 წელს გამარჯვებული ინიციატივების მხარდასაჭერად 120,000 ლარი იყო გამოყოფილი, 2020 წელს, ბიუჯეტი 500,000 ლარით განისაზღვრა. შესაბამისად გაიზარდა დასაფინანსებლად შესარჩევი ინიციატივების ზღვრული რაოდენობაც. აგრეთვე, USAID GGI-ის მხარდაჭერით, ბათუმის მუნიციპალიტეტმა განაახლა მონაწილეობითი ბიუჯეტირების პროცესის წესები და პროცედურები.²³ 2020 წელს, idea.batumi.ge-ზე დარეგისტრირდა 53 ახალი ინიციატივა, საიდანაც მოქალაქეების ყველაზე მეტი მხარდაჭერა მოიპოვა და შესაბამისად 2021 ფისკალური წლის განმავლობაში განსახორციელებლად შეირჩა 8 ინიციატივა (2020-</p>
---	---

	<p>თან შესადარებლად, 2019-ში მხოლოდ 3 გამარჯვებული ინიციატივა ექვემდებარებოდა დაფინანსებას).²⁴ მაგალითად, 1) ორგანული ნარჩენების კომპოსტირება, რაც გულისხმობს ქალაქში 100-მდე ურნისა და კომპოსტის დანადგარის განთავსებას ხილისა და ბოსტნეულის ნარჩენების შესაგროვებლად და გადასამუშავებლად ორგანულ სასუქად, რომელსაც შემდეგ ადგილობრივი ფერმერები გამოიყენებენ 2) ბათუმი - ველოქალაქი, იგულისხმება ველოსიპედის გასაჩერებელი ადგილების დამონტაჟება ქალაქის მასშტაბით, რომლებიც აღჭურვილი იქნება ველოსიპედის შესაკეთებელი ხელსაწყოების ყუთითა და სამეთვალყურეო კამერებით; 3) ფერადი ეზოები ბავშვებისთვის - რომლის ფარგლებშიც საცხოვრებელი კორპუსების ეზოები მოიხატება შემეცნებით-გასართობი ფერად-ფერადი ნახატებით, რაც ბავშვებს მოანდომებს სახლიდან გამოსვლას და გარეთ თამაშს.</p> <p>პლატფორმის idea.batumi.ge და ზემოაღნიშნული ბიუჯეტირების მექანიზმების დანერგვით, ბათუმის მუნიციპალიტეტმა მოსახლეობას ქალაქის ბიუჯეტზე გავლენის მოხდენისა და ბიუჯეტირების პროცესში ჩართვის შესაძლებლობა მისცა, რაც, ამ ვალდებულების შესრულებამდე, არ იყო შესაძლებელი. 2020 წელს, მოქალაქეთა ინიციატივების წარმატებით განხორციელების შედეგ, ბათუმმა ოთხჯერ გაზარდა გამოყოფილი ბიუჯეტი და თითქმის გაასამმაგა დასაფინანსებელი ინიციატივების რაოდენობა (3-დან და 8-მდე) 2021 წლისთვის. მუნიციპალიტეტის მიერ მონაწილეობითი ბიუჯეტირების რესურსების გაზრდა, ასევე წესებისა და პროცედურების დახვეწა ნათლად აჩვენებს, რომ ვალდებულებამ გადააჭარბა სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებულ ამბიციას. თუმცა, მოქალაქეთა აქტიური ჩართულობის და ზოგადად დადებითი შედეგების მიუხედავად, ბათუმის თვითმმართველობა მიიჩნევს, რომ მონაწილეობითი ბიუჯეტირების პროცესის შესახებ მოსახლეობის ინფორმირებულობა კვლავ დაბალია და მთავარ გამოწვევად რჩება. შესაბამისად, უაღრესად მნიშვნელოვანია, მონაწილეობითი ბიუჯეტირების სიკეთეების, უპირატესობებისა და მექანიზმების შესახებ ინფორმაციის აქტიური გავრცელება ბათუმის ადგილობრივ მოსახლეობაში.²⁵</p>
--	--

¹ IRM-ის 2018-2019 სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიშში განსაზღვრულია „აღსანიშნი ვალდებულებები“ მათი კონკრეტულობის, შესაბამისობის და „ტრანსფორმაციული“ პოტენციური შედეგის გათვალისწინებით. თუ არც ერთი ვალდებულება არ აკმაყოფილებს აღნიშნულ კრიტერიუმებს, მაშინ IRM „აღსანიშნ ვალდებულებად“ შეარჩევს ვალდებულებებს, რომელთა პოტენციური გავლენით შეფასებულია როგორც „არსებითი“. საქართველოს „აღსანიშნი ვალდებულებების“ სანახავად იხილეთ ღია მმართველობის პარტნიორობა, IRM: სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში 2018-2019: რეზიუმე: საქართველო, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

² ქვემოთ ჩამოთვლილი ვალდებულებები, რომლებიც შეფასებულია როგორც „აღსანიშნი“ სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიშში, არ არის განხილული მოცემულ თავში, რადგან შესრულების დაბალი მაჩვენებლის გამო შეუძლებელია მათ შედეგების შეფასება:

- ვალდებულება 12: სახელმწიფო საგრანტო დაფინანსების სისტემის გამჭვირვალობის გაზრდა
- ვალდებულება 13: ელექტრონული ინოვაციები საჯარო შესყიდვების მეტი გამჭვირვალობისა და ეფექტიანობისთვის

- ³ ამ ვალდებულებამდე, არ არსებობდა სასამართლო გადაწყვეტილებების ერთიანი რეესტრი. საერთო სასამართლოების გადაწყვეტილებები (პირველი და მეორე ინსტანციის) ქვეყნდებოდა ვებ-გვერდზე <http://info.court.ge>, უზენაესი სასამართლო კი თავის გადაწყვეტილებებს საკუთარ ვებ-გვერდზე აქვეყნებდა. ღია მმართველობის პარტნიორობა, IRM: სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში 2018-2019, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ⁴ დავით მაისურაძე, ღია მმართველობის მიმართულების ხელმძღვანელი, ინფორმაციის და თავისუფლების განვითარების ცენტრი, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 30 ნოემბერი 2020.
- ⁵ IDFI, IDFI'ს განცხადება სასამართლოს გადაწყვეტილებების ხელმისაწვდომობის შესახებ; სექტემბერი 2020, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ⁶ ეს რვა მუნიციპალიტეტია: 1) ახალციხე, 2) დედოფლისწყარო, 3) ხონი, 4) ოზურგეთი, 5) რუსთავი, 6), წყალტუბო, 7) დუშეთი, და 8) ბოლნისი.
- ⁷ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების ამაღლების 2019-2022 წლების სტრატეგიის ფარგლებში, 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმის შესრულების მიზნით შემუშავებული მონიტორინგის ჩარჩოს და თვითშეფასების მეთოდოლოგია; ხელმისაწვდომია [აქ](#).
- ⁸ ახალციხის მუნიციპალიტეტის გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების ამაღლების სტრატეგია; ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ⁹ მარიამ გორგაძე, პროექტის ხელმძღვანელის მოადგილე და მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის პროგრამის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 19 ნოემბერი 2020.
- ¹⁰ ნინო კაკუბავა, პროექტის მენეჯერი და გიორგი ნასრაშვილი, კარგი მმართველობის ექსპერტი, UNDP, "დეცენტრალიზაციისა და კარგი მმართველობის ხელშეწყობა ადგილობრივ დონეზე საქართველოში", ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 26 ნოემბერი 2020.
- ¹¹ რუსუდან აბულაშვილი, მრჩეველი, "კარგი მმართველობა ადგილობრივი განვითარებისთვის სამხრეთ კავკასიაში", GIZ, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 24 ნოემბერი 2020.
- ¹² საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის განხორციელების თვითშეფასების, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ¹³ ნინო კაკუბავა, პროექტის მენეჯერი და გიორგი ნასრაშვილი, კარგი მმართველობის ექსპერტი, UNDP, "დეცენტრალიზაციისა და კარგი მმართველობის ხელშეწყობა ადგილობრივ დონეზე საქართველოში", ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 26 ნოემბერი 2020.
- ¹⁴ ხონის მუნიციპალიტეტის გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების ამაღლების სტრატეგია, 2019-2022
- ¹⁵ ნინო კაკუბავა, პროექტის მენეჯერი და გიორგი ნასრაშვილი, კარგი მმართველობის ექსპერტი, UNDP, "დეცენტრალიზაციისა და კარგი მმართველობის ხელშეწყობა ადგილობრივ დონეზე საქართველოში", ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 26 ნოემბერი 2020.
- ¹⁶ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების ამაღლების 2019-2022 წლების სტრატეგიის ფარგლებში, 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმის შესრულების მონიტორინგის და თვითშეფასების მეთოდოლოგია, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ¹⁷ მარიამ გორგაძე, პროექტის ხელმძღვანელის მოადგილე და მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის პროგრამის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 19 ნოემბერი 2020.
- ¹⁸ რუსუდან აბულაშვილი, მრჩეველი, "კარგი მმართველობა ადგილობრივი განვითარებისთვის სამხრეთ კავკასიაში", GIZ, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 24 ნოემბერი 2020.
- ¹⁹ მარიამ გორგაძე, პროექტის ხელმძღვანელის მოადგილე და მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის პროგრამის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 19 ნოემბერი 2020. ყველა ზემოთ ჩამოთვლილმა მუნიციპალიტეტმა დაამტკიცა სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა. ამასთან, USAID GGI-ის დახმარებით შემუშავდა თბილისის გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების ამაღლების სტრატეგია, სამოქმედო გეგმა და მონიტორინგის ჩარჩო, რომელიც თბილისის OGP-ის მეორე სამოქმედო გეგმის (2018-2020) ფარგლებში ერთ-ერთ ვალდებულებას წარმოადგენდა რომელიც ხელმისაწვდომია [აქ](#). ამასთან, 2021 წლისთვის, USAID GGI-იმ შეარჩია ხუთი მუნიციპალიტეტი (ახმეტა, ამბროლაური, ბათუმი, ლანჩხუთი და ცაგერი), რომლისთვისაც შეიმუშავებს გამჭვირვალობისა და კეთილსინდისიერების ამაღლების სტრატეგიას, სამოქმედო გეგმას და მონიტორინგის ჩარჩოს. ასევე, UNDP DGG დამატებით გეგმავს ხუთი მუნიციპალიტეტის მხარდაჭერას, რათა დაეხმაროს სტრატეგიული დოკუმენტების მომზადებაში 2021-2022 წლებისთვის.
- ²⁰ იქვე.
- ²¹ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

²² www.idea.batumi.ge; მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ელექტრონული მიმოწერა IRM-ის მკვლევართან, 13 იანვარი 2021.

²³ დამატებით, USAID GGI-იმ ადგილობრივი კონტრაქტორის, სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტის დახმარებით განახორციელა პოპულარიზაციის კამპანია და მენტორობა გაუწია მუნიციპალიტეტის მერიის თანამშრომლებს აპლიკაციის შეფასების და შერჩევის პროცესში. (ინფორმაცია IRM-ს მიაწოდა USAID GGI-იმ ანგარიშის წინასწარი განხილვის ეტაპზე, 27 აპრილი, 2021).

²⁴ იქვე.

²⁵ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

2.4. ვალდებულებების შესრულება

მოცემული ცხრილი მოიცავს ინფორმაციას, სამოქმედო გეგმით განსაზღვრული თითოეული ვალდებულების შესრულების შესახებ.

<p>ვალდებულება</p>	<p>შესრულების მაჩვენებელი</p> <p>ინფორმაცია არ არის ხელმისაწვდომი არ დაწყებულა ნაწილობრივ შესრულდა მეტწილად შესრულდა სრულად შესრულდა</p>
<p>მიმართულება I: საჯარო სერვისების გაუმჯობესება</p>	
<p>1. გაუმჯობესებული საჯარო სერვისები ყველასთვის</p>	<p>სრულად შესრულდა</p> <p>შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე (შშმ) პირებთან და ექსპერტებთან კონსულტაციების საფუძველზე, იუსტიციის სახლმა განახორციელა საჭიროებების კვლევა და შეიმუშავა შშმ პირების სერვისების სახელმძღვანელო სტანდარტი,¹ ასევე სერვისთან დაკავშირებული ქსეტების ენის სახელმძღვანელო, რომელიც 400-მდე ქსეტს მოიცავს.² ახალი სტანდარტების მიხედვით, გადამზადდა იუსტიციის სახლის 750 თანამშრომელი და ხოლო 20-მა თანამშრომელმა შეისწავლა ქსეტების ენა, შშმ პირებისთვის სრულფასოვანი სერვისის მისაწოდებლად. ტრენინგის შემდგომმა შეფასებამ აჩვენა, რომ თანამშრომელთა 94 პროცენტის ცოდნა შშმ პირებისთვის სერვისის მიწოდების სპეციფიკის შესახებ მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა.³ იუსტიციის სახლმა მოამზადა აუდიო და ბეჭდური მასალა შშმ პირებისთვის ადაპტირებული სერვისების შესახებ, რომლებიც გაავრცელა იუსტიციის სახლის ფილიალებსა და პარტნიორ ორგანიზაციებში. ცნობიერების ამაღლების კამპანიის ფარგლებში, მასალები ასევე გავრცელდა იუსტიციის სახლის ვებგვერდისა და სოციალური მედიის საშუალებით.⁴</p>
<p>2. მოქალაქეთა ჩართულობის ინოვაციური პლატფორმა</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>იუსტიციის სახლმა შეიმუშავა ვალდებულებით გათვალისწინებული ელექტრონული სერვისების ვებგვერდზე ინტეგრირების კონცეფცია. თუმცა, ინტეგრირების პროცესი შეფერხდა და სამოქმედო გეგმის ვადის ფარგლებში, არცერთი სამიზნე ნიშნული არ შესრულებულა.⁵ მთავრობის OGP საკონტაქტო პირის განცხადებით, ვალდებულების შესრულება ფინანსური მხარდაჭერის ნაკლებობამ შეაფერხა.⁶</p>

<p>3.სახელმწიფო სერვისებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა ერთიანი ავთენტიფიკაციის სისტემის დანერგვის გზით</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>2018 წლის დეკემბერში, სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტომ (PSDA) ამოქმედა ერთიანი ავთენტიფიკაციის სისტემა. თუმცა, 2019 წელს, გარკვეული ტექნიკური სირთულეების გამო, სააგენტომ შეაჩერა სისტემის ფუნქციონირება. სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდში, სააგენტოს არ შეუმუშავებია შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების პაკეტი, რადგან ეროვნული კანონმდებლობის ევროპულ რეგულაციებთან დაახლოების კომპლექსური პროცესის გამო ცვლილებების მოსამზადებლად დამატებითი დრო, ადამიანური და ფინანსური რესურსი გახდა საჭირო.⁷</p>
<p>4. ეკონომიკური მმართველობის ინოვაციური პლატფორმა</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრომ შეიმუშავა და ამოქმედა ახალი პორტალი (you.gov.ge), სადაც თავმოყრილია ინფორმაცია სამინისტროს და მასთან დაქვემდებარებული ერთეულების მიერ დაგეგმილი და განხორციელებული ეკონომიკური რეფორმებისა და პროცესების შესახებ. ვებგვერდზე ხელმისაწვდომია ეკონომიკური რეფორმის ინიცირების, ხმის მიცემის და პრიორიტეტის მინიჭების ფუნქციები. თუმცა, 2020 წლის ნოემბრის მდგომარეობით პლატფორმა ჯერ კიდევ სატესტო რეჟიმში მუშაობს.</p> <p>ღია მმართველობის 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის მონიტორინგის ჩარჩო დოკუმენტში (სტატუს ანგარიში 2019, 1-III კვარტალი) სსო-ის კომენტარების მიხედვით, ახალი პლატფორმა ტექნიკურად მეტად გაუმართავია, რაც ამცირებს მისი ფართო გამოყენების შესაძლებლობას და ხელმისაწვდომობას. მაგალითად, ძირითადი ფუნქციები, როგორცაა ხმის მიცემისა და ინიცირების ფუნქცია მხოლოდ რეგისტრირებული მომხმარებლისთვის არის ხელმისაწვდომი, თუმცა თავად რეგისტრაციის ფუნქცია არ მუშაობს. რეფორმების შესახებ ვებგვერდზე განთავსებულ ინფორმაციას თითოეული რეფორმის ან პროცესის შესახებ არ აქვს მითითებული შესაბამისი თარიღი, ამიტომ გაურკვეველია, ინფორმაცია როდის არის განთავსებული ან განახლებული. აგრეთვე, ვებგვერდზე არ არის ინტეგრირებული ინფორმაციის გაზიარების ფუნქცია.</p> <p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს არ განუხორციელებია პორტალის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების კამპანია.</p>

<p>5. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესასრულებლად ელექტრონული პორტალის ამოქმედება</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ შეიმუშავა ახალი საჯარო პორტალის კონცეფცია და გეგმა. პორტალს ექნება დამოუკიდებელი მისამართი, რომელიც განთავსდება არსებულ ვებგვერდზე - mepa.gov.ge.</p> <p>სამოქმედო გეგმის პერიოდში შემუშავდა საჯარო პორტალის შიდა სისტემა, განისაზღვრა პლატფორმის სტრუქტურა და კონტენტი (შინაარსობრივი დატვირთვა), ასევე აიტვირთა გარკვეული დოკუმენტაცია, შიდა სისტემის ტესტირების მიზნით. თუმცა, პლატფორმა დღემდე ტესტირების რეჟიმშია და საჯაროდ, სამოქმედო გეგმის ბოლოს, წინასწარი ვარაუდით 2021 წლის ივლისში გაეშვება.⁸</p>
<p>მიმართულება II: საჯარო სექტორში კეთილსინდისიერების ამაღლება</p>	
<p>6. არსებული ძირითადი ანტიკორუფციული ინსტიტუტების გაძლიერება</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>ანტიკორუფციული საბჭოს სამდივნომ (ACC) ევროკავშირის „საჯარო მმართველობის რეფორმის“ ტექნიკური დახმარების პროექტის მხარდაჭერით მოამზადა კორუფციული რისკების მართვის შეფასების მეთოდოლოგია. მეთოდოლოგია დაეფუძნა „საერთაშორისო ღონის საუკეთესო პრაქტიკას: კორუფციული რისკების შეფასების სტანდარტებს“⁹, რომელიც გამოიყენება საერთაშორისო ორგანიზაციების, მათ შორის ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის, გაეროს და ევროკავშირის მიერ. 2019 წლის დეკემბერში, ანტიკორუფციულმა საბჭომ მეთოდოლოგია ოფიციალურად დაამტკიცა.¹⁰</p> <p>სხვადასხვა სააგენტომ კორუფციული დანაშაულების გამოძიებასა და სისხლისსამართლებრივ დევნაზე მომუშავე პირების გადაამზადა. სულ გადაამზადა 16 პროკურორი და გამომძიებელი, 18 სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის თანამშრომელი, ასევე 23 სტაჟიორი.¹¹ სსო-ის წარმომადგენლების მიხედვით¹² საჯარო მოხელეთა გადამზადების მასშტაბი იყო შეზღუდული და გადამზადებულ თანამშრომელთა რაოდენობა მწირია. შესაბამისად, აღნიშნული ღონისძიებები ვერ პასუხობს კორუფციასთან ბრძოლის არსებულ გამოწვევებს.</p> <p>სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდში, კორუფციული რისკების შეფასება ახალი მეთოდოლოგიის მიხედვით არ განხორციელებულა. აგრეთვე, არ დანერგილა ანტიკორუფციული საკოორდინაციო საბჭოს პარლამენტის წინაშე ყოველწლიური ანგარიშგების მექანიზმი. შესაბამისად, დაინტერესებული მხარეები ერთხმად</p>

	<p>აღნიშნავენ, რომ ამ ვალდებულების შესრულების და გავლენის დონე შეზღუდულია.¹³</p>
<p>7. საზოგადოების მიერ მდგრადი განვითარების მიზნების მონიტორინგი</p>	<p>სრულად შესრულდა</p> <p>2019 წლის დეკემბერში, მთავრობის ადმინისტრაციამ აამოქმედა გაეროს მდგრადი განვითარების მონიტორინგის (SDGs Tracker) შიდა ელექტრონული სისტემა, ასევე საჯარო ინტერფეისი - sdg.gov.ge ვებგვერდი. SDGs Tracker მოიცავს საჯარო სააგენტოების მიერ მდგრადი განვითარების ეროვნული მიზნების შესრულების შესახებ მონაცემებს. მთავრობის ადმინისტრაციამ სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურთან, საქსტატთან თანამშრომლობით, განსაზღვრა ძირითადი ინდიკატორები SDGs-ის თითოეული ეროვნული სამიზნე ნიშნულისთვის. აგრეთვე, 2018 წელს, მთავრობის ადმინისტრაციამ შიდა ელექტრონული სისტემის დაუფლების მიზნით გადაამზადა თანამშრომლები. აგრეთვე, ვებგვერდის პოპულარიზაციისათვის განახორციელა ცნობიერების ამაღლების კამპანია ბიზნესის, აკადემიური სფეროს და სხვა დაინტერესებული ჯგუფების მონაწილეობით.¹⁴ შესაბამისად, ვალდებულება სრულად შესრულდა სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდში.</p> <p>ვალდებულების შესრულებამდე დამკვიდრებული იყო პასუხისმგებელი უწყებებისგან SDGs მიზნებთან დაკავშირებული მონაცემების ხელით შეგროვების პრაქტიკა. აღნიშნულთან შედარებით, ახალი სისტემა მონაცემებისა და სააგენტოების ანგარიშების მოგროვების სისტემური შეგროვების და მოგროვებული მონაცემების აგრეგირებული სახით გამოქვეყნების შესაძლებლობას იძლევა. მომხმარებლებს შეუძლიათ მოიძიონ ინფორმაცია, როგორც სხვადასხვა ინდიკატორის, ასევე თითოეული ინდიკატორისთვის სხვადასხვა ნიშნის მიხედვით, როგორცაა მაგალითად ასაკი და სქესი, ასევე ცოცხალ რეჟიმში დააკვირდნენ ვიზუალური დიაგრამების ცვლილებას შერჩეული პარამეტრების მიხედვით. ინტეგრირებული მექანიზმები დაინტერესებული მხარეებისთვის აადვილებს SDGs ინდიკატორების (როგორც გლობალური, ასევე საქართველოსთვის მისადაგებული) მოძიებას, შედარებას და ეროვნული სამიზნე ნიშნულების შესრულების მონიტორინგს.</p> <p>სამოქალაქო საზოგადოებრივი ორგანიზაციები SDGs Tracker-ს აფასებენ როგორც წინგადადგმულ ნაბიჯს, რომელიც SDGs მიმართულებით საქართველოს პროგრესის შესახებ მონაცემების პროაქტიული გამოქვეყნების შესაძლებლობას იძლევა, რაც ვალდებულების</p>

	<p>განხორციელებამდე არ იყო შესაძლებელი. აღნიშნულის მიუხედავად, დაინტერესებული მხარეები ტრეკერის სხვადასხვა ტექნიკურ და ფუნქციურ ხარვეზებზე საუბრობენ.¹⁵ მაგალითად, აღინიშნა, რომ არ მუშაობს ჩამოტვირთვის ფუნქცია. აგრეთვე, ზოგიერთი SDGs სამიზნე ნიშნულსთვის და ინდიკატორისთვის არ იძებნება საბაზისო მონაცემები, რაც ამცირებს მონაცემთა სანდოობას და შესაბამისად, მომხმარებლის მიერ პროგრესის მონიტორინგის შესაძლებლობას.¹⁶ დაინტერესებულმა მხარეებმა ასევე ხაზგასმით აღნიშნეს, რომ მნიშვნელოვანია ახალი პლატფორმის და მისი შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის უფრო ფართოდ გავრცელება, პლატფორმის სრული პოტენციალისა შესაბამისად საჯარო მონიტორინგის რეალიზაციისთვის.</p>
<p>8. საკანონმდებლო აქტების შემუშავება მოქალაქეთა ჩართულობითა და მონაცემთა ანალიზის საფუძველზე</p>	<p>სრულად შესრულდა</p> <p>2019 წლის ივნისში, პარლამენტმა მიიღო საკანონმდებლო ცვლილებები, რომლის მიხედვით რეგულირების ზემოქმედების შეფასებისა და მონიტორინგის (RIA) მეთოდოლოგიის გამოყენება სავალდებულო გახდა გარკვეული საკანონმდებლო ინიციატივების მომზადების პროცესში. საკანონმდებლო აქტები, სადაც სავალდებულოა RIA-ს ჩატარება, განისაზღვრა საქართველოს ორგანულ კანონში ნორმატიული აქტების შესახებ.¹⁷ მნიშვნელოვანია, რომ, RIA-ს სავალდებულო გამოყენება შეზღუდულია მხოლოდ იმ საკანონმდებლო ინიციატივებისთვის, რომელიც საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრულ საკანონმდებლო აქტებში ცვლილებას ითვალისწინებს და თუ ამავდროულად ცვლილების ინიციატორი საქართველოს მთავრობაა.</p> <p>საქართველოს მთავრობამ ასევე დაამტკიცა რეგულირების ზეგავლენის შეფასების მეთოდოლოგიის სახელმძღვანელო (USAID GGI-ის მხარდაჭერით), რომელშიც განსაზღვრულია RIA-ს ძირითადი პრინციპები, საფეხურები, მინიმალური მოთხოვნები და მოცემულია საკანონმდებლო აქტების ნუსხა, რომელშიც ცვლილებების შეტანის შემთხვევაში, სავალდებულოა RIA-ს ჩატარება.¹⁸</p>
<p>9. სასამართლო გადაწყვეტილებების ერთიან ბაზაში გამოქვეყნება და საძიებო სისტემის შექმნა</p>	<p>სრულად შესრულდა</p> <p>ვალდებულების შესრულებისა და ადრეული შედეგების შესახებ დეტალური ინფორმაციისათვის, იხილეთ თავი 2.3.</p>

<p>10. შინაგან საქმეთა სამინისტროს გამჭვირვალობის გაზრდა</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ (შსს) მინისტრის No1/39 ბრძანებით დაამტკიცა სტატისტიკური მონაცემების წარმოების ახალი სტანდარტი და დაიწყო მოქალაქეთა საჩივრებისა და განცხადებების, ასევე სამსახურებრივი შემოწმების შედეგების სტატისტიკური მონაცემების ყოველწლიურ ანგარიშში ასახვა და ვებგვერდზე info.police.ge გამოქვეყნება.¹⁹ აღსანიშნავია, რომ გამოქვეყნებული ინფორმაცია შემოიფარგლება მხოლოდ რაოდენობრივი მონაცემებით და არ არის აღწერილი სამსახურებრივი გადაცდომების ან მოქალაქეთა საჩივრების დაკმაყოფილების ან არ დაკმაყოფილების მიზეზები.</p> <p>ღია მმართველობის პარტნიორობის სამოქმედო გეგმის მონიტორინგის ჩარჩოს მიხედვით, შსს-მ ასევე ჩაატარა საჭიროებების კვლევა თანამდებობრივი გადაადგილების, წახალისებისა და გათავისუფლების პროცედურების შესწავლის მიზნით. თუმცა, აღნიშნულმა კვლევამ არ გამოავლინა პროცედურების მნიშვნელოვნად შეცვლის საჭიროება გარდა მცირედი ცვლილებებისა, რაც გულისხმობდა დაწინაურების თვითინიცირების შესაძლებლობის და ასევე დაწინაურებისათვის სპეციალური საგანმანათლებლო პროგრამის გავლის სავალდებულო ხასიათის შემოღებას.²⁰</p>
<p>მიმართულება III: საჯარო რესურსების უკეთესი მართვა</p>	
<p>11. საჯარო ფინანსების ზედამხედველობაში მოქალაქეთა ჩართულობის გაზრდა</p>	<p>მეტწილად შესრულდა</p> <p>სახელმწიფო აუდიტის სამსახურმა (USAID GGI-ის ტექნიკური მხარდაჭერით) ბიუჯეტის მონიტორის ვებგვერდისთვის (budgetmonitor.ge) ახალი, უკუკავშირის მოდულის პილოტური ვერსია შეიმუშავა, რომელიც მოქალაქებს, როგორც შეტყობინების დატოვების, ასევე შეტყობინების სტატუსის შემოწმების შესაძლებლობას აძლევს.²¹ 2021 წლის ბოლოსთვის, სახელმწიფო აუდიტის სამსახური გეგმავს ბიუჯეტის მონიტორის პლატფორმის სრულად განახლებას, რომელშიც ახალი უკუკავშირის მოდულიც იქნება ინტეგრირებული. შესაბამისად, ამჟამად ბიუჯეტის მონიტორის პლატფორმაზე ახალი ფუნქცია არ არის ხელმისაწვდომი.²²</p> <p>ბიუჯეტის მონიტორის შესახებ ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით, ცნობიერების ამაღლების კამპანიის ფარგლებში, სახელმწიფო აუდიტის სამსახურმა ჩაატარა 8 შეხვედრა პარლამენტთან, მედიასთან, სამოქალაქო და აკადემიური სექტორის წარმომადგენლებთან.²³</p>

<p>12. სახელმწიფო სააგენტო დაფინანსების სისტემის გამჭვირვალობის გაზრდა</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>მთავრობის ადმინისტრაციამ, სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტთან (CSI) თანამშრომლობით, შეიმუშავა „გრანტების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებების პაკეტის პირველადი სამუშაო ვერსია. თუმცა, იქიდან გამომდინარე, რომ ცვლილებების შეტანა საჭირო გახდა რამდენიმე კანონში და სამუშაო ჯგუფში ჩართული იყო სხვადასხვა უწყება (ფინანსთა სამინისტრო, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო, რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო), პროცესი გახანგრძლივდა და საკანონდებლო ცვლილებების პაკეტის მომზადება არ დასრულებულა სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდში.²⁴</p>
<p>13. ელექტრონული ინოვაციები საჯარო შესყიდვების მეტი გამჭვირვალობისა და ეფექტიანობისთვის</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ შეიმუშავა და opendata.spa.ge პორტალზე აამოქმედა ელექტრონული შესყიდვების და ტენდერების, ასევე წლიური გეგმისა და ელექტრონული შესყიდვების მოდულები, რომლებშიც მონაცემები ხელმისაწვდომია ღია მონაცემების ფორმატში. თავდაპირველი შეყოვნების მიუხედავად, 2019 წლის ივნისში, სააგენტომ, შექმნა პროგრამული ინტერფეისის აპლიკაცია (API) odapi.spa.ge ვებგვერდზე. თუმცა, სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდის ბოლოს (2019 წლის დეკემბერი), ვებგვერდზე, ისევე როგორც ზემოაღნიშნულ მოდულებში, წარმოდგენილი ისტორიული მონაცემები მხოლოდ 2019 წლის პირველი კვარტლის ჩათვლით იყო წარმოდგენილი.²⁵ მიუხედავად იმისა, რომ სისტემა შეესაბამება ღია მონაცემთა გამოქვეყნების სტანდარტს, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს აქვს ტექნიკური სახის გამოწვევებიც, მაგალითად ვერ მოხერხდა დეტალური CPV კოდების გამოქვეყნება უკეთესი ფილტრაციისა და ანალიზისათვის.²⁶ სააგენტო, ფინანსთა სამინისტროსთან ერთად, აგრძელებს აღნიშნული მიმართულებით მუშაობას.²⁷</p> <p>სამოქმედო გეგმის ბოლოსთვის (2019 წლის დეკემბერი), ამ ვალდებულებაზე სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების მთავარი შენიშვნა, ნაკლები ისტორიული მონაცემების, ასევე დეტალური CPV კოდების არარსებობას და დეტალური ფილტრაციის საკითხს უკავშირდება.²⁸ შესაბამისად, დაინტერესებული მხარეების შეფასებით, opendata.spa.ge პლატფორმა არ არის სანდო და პრაქტიკაში ნაკლებად გამოსაყენებელია.²⁹</p>

მიმართულება IV: უსაფრთხო გარემოს შექმნა	
<p>14. საცხოვრისის პოლიტიკის დოკუმენტის და სამოქმედო გეგმის შემუშავება</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>2019 წლის აპრილში, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით და USAID GGI-ის მხარდაჭერით შეიქმნა სამთავრობო კომისია და მასთან არსებული უწყებათაშორისი სამუშაო ჯგუფი, რომელიც აერთიანებს შესაბამისი სამინისტროების, სხვადასხვა სახელმწიფო უწყების, საერთაშორისო და ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებსა და დამოუკიდებელ ექსპერტებს.³⁰ თუმცა, სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, კომისიას საცხოვრისის პოლიტიკის დოკუმენტი არ შეუმუშავებია. USAID GGI-ის წარმომადგენლისა³¹ და მთავრობის OGP საკონტაქტო პირის³² განცხადებით, საცხოვრისი პოლიტიკის შემუშავების პროცესი დროებით შეჩერდა, პოლიტიკურ დღის წესრიგში პრიორიტეტთა ცვლილებების გამო. დამატებით, ფონდი ღია საზოგადოება - საქართველო, რომელიც ვალდებულების ინიციატორია, კომისიის მუშაობას "არაეფექტურად" აფასებს.³³</p>
მიმართულება V: კორპორატიული პასუხისმგებლობის გაუმჯობესება	
<p>15. სახელმწიფო წილობრივი მონაწილეობის მქონე საწარმოების ღიაობა და ანგარიშვალდებულება</p>	<p>ნაწილობრივ</p> <p>სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ (NASP) შეიმუშავა მონაცემთა შეგროვების მეთოდოლოგია და უნიფიცირებული შაბლონი,³⁴ რომელიც მოიცავს დეტალურ ინფორმაციას სახელმწიფოს 100% წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების შესახებ და ხელმისაწვდომია სააგენტოს ვებგვერდზე nasp.gov.ge. მიუხედავად იმისა, რომ საწარმოების განახლებული სია განთავსებულია ვებგვერდზე,³⁵ საწარმოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია ხელმისაწვდომია მხოლოდ 2017³⁶ და 2018³⁷ წლებისთვის. სააგენტოს მიხედვით, განახლებული ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იქნება ახალ ვებგვერდზე, რომელიც სავარაუდოდ 2021 წელს გაეშვება.³⁸</p> <p>აგრეთვე, სახელმწიფო ქონების ეროვნულმა სააგენტომ შეიმუშავა კორპორატიული მართვის სახელმძღვანელოს პროექტი, თუმცა აღნიშნული სახელმძღვანელო არ არის დასრულებული და დამტკიცებული სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში.³⁹</p>

მიმართულება VI: მუნიციპალიტეტების ორგანოები	
<p>16. გამჭვირვალე და კეთილსინდისიერი მმართველობის განმტკიცება მუნიციპალიტეტებში</p>	<p>მეტწილად შესრულდა</p> <p>ვალდებულების შესრულებისა და ადრეული შედეგების შესახებ დეტალური ინფორმაციისათვის, იხილეთ თავი 2.3.</p>
<p>17. ღია მონაცემების შეგროვება და გამოქვეყნების პროცესის გაუმჯობესება ახალციხისა და ქუთაისის მუნიციპალიტეტებში</p>	<p>სრულად შესრულდა</p> <p>ახალციხისა და ქუთაისის მუნიციპალიტეტებმა შეიმუშავეს და დაამტკიცეს ღია მონაცემთა სტრატეგიები (2019-2020) და მონიტორინგის ჩარჩო დოკუმენტები. USAID GGI-ის მხარდაჭერით, ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტმა (IDFI)⁴⁰ ადგილობრივი საჭიროებების გამოვლენის მიზნით, ორივე მუნიციპალიტეტში ჩაატარა საჭიროებების კვლევა და გამართა შეხვედრები დაინტერესებულ მხარეებთან, მერიის თანამშრომლებთან, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების და მედიის წარმომადგენლებთან. ანალიზის შედეგებზე დაყრდნობით, IDFI-იმ ორივე მუნიციპალიტეტისათვის შეიმუშავა ადგილობრივ საჭიროებებზე მორგებული სტრატეგიების პირველადი სამუშაო ვერსიები. შემდეგ ეტაპზე, IDFI-იმ ორგანიზება გაუწია სტრატეგიების საჯარო განხილვისა და კონსულტაციის პროცესს და საბოლოო დოკუმენტებში ასახა უკუკავშირის შედეგად მიღებული მოსაზრებები.⁴¹ აგრეთვე, IDFI-იმ გადაამზადა მუნიციპალური ორგანოების თანამშრომლები მონაცემთა შეგროვების, დამუშავების და ღია ფორმატში გამოქვეყნების საკითხებში.⁴² IDFI-იმ ასევე შეიმუშავა ღია მონაცემების სახელმძღვანელო საჯარო მოხელეებისთვის,⁴³ რომელშიც მოცემულია ღია მონაცემების ძირითადი პრინციპები, პრაქტიკული მაგალითები და რჩევები მონაცემთა შეგროვების, დამუშავების, ანალიზისა და ვიზუალიზაციისათვის.</p> <p>ამ ვალდებულებამ მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ახალციხის და ქუთაისის მუნიციპალიტეტებში ღია მონაცემების შესახებ ცნობიერების ამაღლების, აგრეთვე, მონაცემთა შეგროვებისა და ღია ფორმატში გამოქვეყნების ერთიანი სტანდარტის დანერგვის პროცესში. ვალდებულების ფარგლებში, ორივე მუნიციპალიტეტმა განაახლა საჯარო ინფორმაციის პროაქტიულად გამოქვეყნების პროცედურები და განსაზღვრა CSV და XML ფორმატი, როგორც ძირითადი ფორმატი ინფორმაციის გამოსაქვეყნებლად. მუნიციპალიტეტებმა ასევე დააზუსტეს სხვადასხვა დეპარტამენტს შორის ინფორმაციის ურთიერთგაცვლაზე და დაარქივებაზე პასუხისმგებელი სტრუქტურები. წინა წლებისგან განსხვავებით, როდესაც ბიუჯეტი მხოლოდ PDF ფორმატში ქვეყნდებოდა, ორივე</p>

	<p>მუნიციპალიტეტმა პირველად გამოქვეყნა 2019, 2020 და 2021 ფისკალური წლების ადგილობრივი ბიუჯეტი ღია მონაცემების ფორმატში. დაინტერესებულ მხარეთა შეფასებით, აღნიშნულმა, ადგილობრივ არასამთავრობო ორგანიზაციებს შესაძლებლობა მისცა უკეთ აკონტროლონ ბიუჯეტირების პროცესი და საბიუჯეტო ხარჯები.⁴⁴ ორივე მუნიციპალიტეტი გეგმავს დამატებითი ინფორმაციის განსაზღვრას, რომელსაც გამოქვეყნებს ღია მონაცემების ფორმატში და პოპულარიზაციას გაუწევს მათ გამოყენებას არასამთავრობო და კერძო სექტორში.⁴⁵</p> <p>ახალციხის და ქუთაისის მუნიციპალიტეტების წარმატებულ მაგალითზე და გამოცდილებაზე დაყრდნობით, 2020 წელს USAID GGI-იმ და IDFI-იმ დამატებით ექვს ახალ მუნიციპალიტეტს (გორი, ლაგოდეხი, ოზურგეთი, სენაკი, თელავი და ზუგდიდი) გაუწიეს დახმარება ღია მონაცემების მართვის პრაქტიკის სიტუაციური ანალიზის განხორციელებასა და თანამშრომლების გადამზადების პროცესში. მუნიციპალიტეტების ინსტიტუციური განვითარების აქტივობები გაგრძელდება 2021 წლის განმავლობაშიც.⁴⁶</p>
<p>18. ახალციხისა და ქუთაისის მუნიციპალიტეტებში შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში სრულფასოვანი ჩართულობისა და მონაწილეობის გაუმჯობესება</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>USAID GGI-ის მხარდაჭერით, ორივე მუნიციპალიტეტმა განახორციელა ადმინისტრაციული შენობების ინფრასტრუქტურული ანალიზი, თუმცა მხოლოდ ახალციხის შემთხვევაში მომზადდა სატენდერო წინადადების ტექნიკური დავალების პროექტი და შესაბამისი ბიუჯეტი. ტექნიკური დავალება USAID GGI-ის მხარდაჭერით, დამოუკიდებელმა ექსპერტმა მოამზადა, თუმცა მისი განხორციელება OGP სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდში არ დაწყებულა.⁴⁷</p> <p>ქუთაისის შემთხვევაში, ტექნიკური დავალება არ მომზადებულა, რადგან იგეგმებოდა მერიის და საკრებულოს გადასვლა სრულიად ახალ, შშმ პირების მოთხოვნებზე ადაპტირებულ შენობაში. თუმცა, ქუთაისის მერიის 2021 ბიუჯეტში გათვალისწინებულია ადმინისტრაციული შენობების შშმ პირების მოთხოვნებზე ადაპტირების პროგრამა. ასევე გათვალისწინებულია ქალაქში პანდუსების დამონტაჟება.⁴⁸</p>

<p>19. ქალაქ ბათუმში საბიუჯეტო პროცესებში მოქალაქეთა ჩართულობის გაუმჯობესება მონაწილეობითი ბიუჯეტირების ინსტიტუციონალური მექანიზმის დანერგვის გზით</p>	<p>სრულად შესრულდა</p> <p>ვალდებულების შესრულებისა და ადრეული შედეგების შესახებ დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ თავი 2.3.</p>
<p>20. შენი იდეა ზუგდიდის მერს</p>	<p>არ დაწყებულა</p> <p>სამოქმედო გეგმის დასასრულისთვის, ზუგდიდის მუნიციპალიტეტს არ დაუწყია პორტალის „შენი იდეა ზუგდიდის მერს“ შემუშავება. მერიის საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის წარმომადგენლის განცხადებით,⁴⁹ პორტალის შემუშავება აღარ ჩაითვალა საჭიროდ, რადგან მუნიციპალური სერვისების განვითარების სააგენტო (MSDA), მიმდინარე პროექტის ფარგლებში გეგმავდა ანალოგიური პორტალის ამუშავებას ყველა მუნიციპალიტეტისთვის. 2020 წელს, MSDA-მ აამოქმედა ახალი ერთიანი პორტალი idea.municipal.gov.ge, რომელიც მომხმარებლებს შესაძლებლობას აძლევს, რომ მუნიციპალიტეტების ჩამონათვალში აირჩიონ ზუგდიდი და გაუგზავნონ იდეა ზუგდიდის მერს.</p>
<p>21. ქალაქ ბათუმისა და რუსთავის მუნიციპალიტეტებში ელექტრონული სერვისების დანერგვა და განვითარება</p>	<p>ნაწილობრივ</p> <p>სამოქმედო გეგმის მონიტორინგის ჩარჩოს მიხედვით,⁵⁰ ბათუმის მუნიციპალიტეტმა შეიმუშავა და აამოქმედა მონაწილეობითი ბიუჯეტირების, ელექტრონული პეტიციების, სივრცითი მოწყობის და არქიტექტურის, ქონების მართვის, და ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის სერვისების ელექტრონული მოდულები. თუმცა, მონაწილეობითი ბიუჯეტირების გარდა, ყველა ზემოაღნიშნული მოდული შემოიფარგლება სერვისების შესახებ სტატისტიკური მონაცემების გამოქვეყნებით. USAID GGI-ის მხარდაჭერით, ბათუმის მერიამ განახორციელა მერიის ფუნქციური ანალიზი და სერვისთან დაკავშირებული პროცესების შესწავლა, რის საფუძველზეც შეიმუშავა სტრატეგიული დოკუმენტი, რომელიც მოიცავს რეკომენდაციებს 200-მდე სხვადასხვა სერვისის გაუმჯობესების შესახებ.</p> <p>რაც შეეხება რუსთავს, ამოქმედდა ჯამრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის, ასევე სივრცითი მოწყობის და არქიტექტურის ელექტრონული მოდულები, რომლებიც ინტეგრირებულია მუნიციპალიტეტების</p>

	<p>მართვის სისტემაში (MMS). თუმცა, ტექნიკური და ფინანსური გამოწვევების გამო, ვალდებულების შესრულების პროცესი დროებით შეჩერდა.⁵¹ 2020 წლის ოქტომბერში, მუნიციპალური სერვისების განვითარების სააგენტომ (MSDA) სერვისების ელექტრონიფიკაციის პროექტი წამოიწყო და ამოქმედა ახალი ელექტრონული პლატფორმა ms.gov.ge, რომელზეც ხელმისაწვდომია ჯანდაცვის და სოციალური მომსახურების, სივრცითი მოწყობის და არქიტექტურის, ასევე ქონების მართვის ელექტრონული სერვისები. 2020 წელს, რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიამ ასევე წამოიწყო მონაწილეობითი ბიუჯეტირების და ელექტრონული პეტიციების სერვისები, რომლებიც განთავსებულია მუნიციპალიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე rustavi.gov.ge.^{52 53}</p>
<p>22. I.Gov.ზუგდიდი</p>	<p>მეტწილად შესრულდა</p> <p>ზუგდიდის მუნიციპალიტეტმა ამოქმედა მობილური აპლიკაცია I.Gov.Zugdidi, რომელზეც ხელმისაწვდომია ინფორმაცია დაგეგმილი ღონისძიებების, მიმდინარე პროგრამების, სერვისების და ტურისტული ადგილების შესახებ.⁵⁴ აპლიკაციას ასევე აქვს „კონტაქტი“-ის ველი, თუმცა უკუკავშირის სპეციალური მექანიზმი არ არის ხელმისაწვდომი. აპლიკაციის შესახებ ინფორმაციის გავრცელების და პოპულარიზაციის მიზნით, განხორციელდა ცნობიერების ამაღლების კამპანია, სოციალური მედიის, პირისპირ შეხვედრებისა და ოფიციალური ვებგვერდის საშუალებით.⁵⁵</p>
<p>23. სერვისების შეფასებისა და მოქალაქეთა კმაყოფილების დონის გაზომვის სისტემის დანერგვა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში</p>	<p>სრულად შესრულდა</p> <p>ოზურგეთის მუნიციპალიტეტმა, ადგილობრივ სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით, შეიმუშავა სერვისების მონიტორინგის მეთოდოლოგია. ახალი მეთოდოლოგიის შესახებ ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით, ჩატარდა საინფორმაციო შეხვედრა ხუთ საჯარო სკოლაში და ასევე, 25 სტუდენტი გადამზადდა ინტერვიუს ჩატარების ტექნიკისა და მონაცემთა შეგროვების საკითხებში. აღნიშნულმა სტუდენტებმა მონაწილეობა მიიღეს სერვისების შესახებ მონაცემთა შეგროვების პროცესში.⁵⁶ სერვისების შეფასების კვლევის დასრულების შემდეგ, სამუშაო ჯგუფმა მოამზადა შეფასების ანგარიში, რომელში წარმოდგენილი რეკომენდაციებიც მუნიციპალიტეტმა გაითვალისწინა ადგილობრივი სერვისების მიწოდების გასაუმჯობესებლად.</p> <p>"თვითმართველობა განათლებისთვის" ინიციატივის ფარგლებში, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულომ და მერიამ, ადგილობრივ არასამთავრობო</p>

	<p>ორგანიზაციებთან⁵⁷ და პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკასთან თანამშრომლობით, ჩაატარეს 25 საინფორმაციო-საგანმანათლებლო შეხვედრა, რომელსაც დაახლოებით 400-მდე მონაწილე ესწრებოდა. საინფორმაციო-საგანმანათლებლო შეხვედრები მიზნად ისახავდა თვითმართველობის და მონაწილეობითი მექანიზმების შესახებ ცნობიერების ამაღლებას და პოპულარიზაციას. ამასთან, პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ვებ-გვერდზე შეიქმნა ციფრული ბიბლიოთეკა თვითმართველობის შესახებ, რომელშიც თავმოყრილია სახელმძღვანელოები, დოკუმენტები და ანგარიშები თვითმართველობის შესახებ.⁵⁸</p>
<p>ღია პარლამენტი</p>	
<p>24. პარლამენტის მიერ გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების (SDGs) შესრულების ხელშეწყობა და მონიტორინგი</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>შვედეთის მთავრობისა და გაეროს განვითარების პროგრამის მხარდაჭერით, პარლამენტმა დაამტკიცა მდგრადი განვითარების მიზნების (SDGs) განხორციელებისა და მონიტორინგის 2019-2030 წლების სტრატეგია და შესაბამისი სამოქმედო გეგმა 2019-2020 წლებისთვის.⁵⁹ სტრატეგიაში განსაზღვრულია SDGs მიზნების მონიტორინგისა და განხორციელების მექანიზმები ოთხი ძირითადი მიმართულებით (კანონშემოქმედება, საბიუჯეტო პროცესი, საზედამხედველო, გამჭვირვალობა და მოქალაქეთა ჩართულობა), ხოლო სამოქმედო გეგმაში გაწერილია კონკრეტული ღონისძიებები 2019-2020 წლებისთვის, რომელთა 60% უკვე შესრულებულია.⁶⁰ სხვა ღონისძიებებთან ერთად, სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული აქტივობები მიზნად ისახავს პარლამენტის კომიტეტთა წევრებისა და აპარატის თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლებას SDGs-ის შესახებ. ასევე, კომიტეტების ჩართვას სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროცესში, სამუშაო ჯგუფის შექმნას და ჯგუფის წევრების გადამზადებას ისეთ საკითხებში, როგორცაა პარლამენტის როლი SDGs განხორციელების პროცესში.</p> <p>აღნიშნულის მიუხედავად, SDGs-ის შესრულების საპარლამენტო მონიტორინგის მნიშვნელოვანი პრაქტიკული ნაწილი, როგორცაა მაგალითად კანონპროექტების SDGs მიზნებთან შესაბამისობის განხილვის პილოტირება კომიტეტებში, ჯერ არ განხორციელებულა.</p>

<p>25. ბიუჯეტის შემუშავებისა და დამტკიცების პროცესში მოქალაქეთა ჩართულობის გაზრდა</p>	<p>ნაწილობრივ</p> <p>გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) მხარდაჭერით, პარლამენტმა შეიმუშავა საბიუჯეტო პროცესში მოქალაქეთა ჩართულობის პოლიტიკისა და სახელმძღვანელო დოკუმენტები. თუმცა, პარლამენტის თვითშეფასების ანგარიშის მიხედვით, დოკუმენტი არ არის დასრულებული და შესაბამისად გაზიარებული სამოქალაქო საზოგადოებისთვის სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდში.⁶¹ გარდა აღნიშნულისა, პარლამენტმა ასევე შეიმუშავა ბიუჯეტის კანონის ელექტრონული მოდული, რომელიც დაინტეგრირდება პარლამენტის ახალ ვებგვერდზე და მომხმარებელს ბიუჯეტის კანონის შესახებ ინფორმაციას მარტივად აღქმადი, ინტერაქტიული ინფოგრაფიკების საშუალებით მიაწვდის (ქართულად და ინგლისურად).⁶²</p> <p>საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტმა განიხილა ფინანსთა სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი ანგარიში საბიუჯეტო პროცესში მოქალაქეთა ჩართულობის მიზნით განხორციელებული აქტივობების შესახებ. აგრეთვე, ვალდებულებით გათვალისწინებული იყო ძირითადი მაკროეკონომიკური პროგნოზებისა და სამინისტროების ძირითადი მიმართულებების საჯარო კონსულტაციების გამართვა, თუმცა კომიტეტის მიერ ორგანიზებული შეხვედრები სტუდენტებთან კომიტეტის ფუნქციების, საბიუჯეტო პროცესისა და ბიუჯეტის ძირითადი პარამეტრების მიმოხილვას დაეთმო და მხოლოდ საინფორმაციო ხასიათს ატარებდა,^{63 64} რაც ვერ ჩაითვლება ვალდებულებით გათვალისწინებული აქტივობის შესრულებად, რომელიც გულისხმობდა ძირითადი პროგნოზებისა და მიმართულებების დოკუმენტის შესახებ საჯარო კონსულტაციებს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებთან.</p> <p>პარლამენტის თვითშეფასების ანგარიშის თანახმად, საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტმა ასევე მოამზადა ანგარიში ბიუჯეტის კანონის განხილვის პროცესში სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობის შესახებ,⁶⁵ თუმცა ანგარიში არ გამოქვეყნებულა პარლამენტის ვებგვერდზე.</p>
<p>26. პარლამენტის ეფექტიანობისა და გამჭვირვალობის გაძლიერება ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვით</p>	<p>მეტწილად შესრულდა</p> <p>USAID GGI-ის მხარდაჭერით, პარლამენტმა შეიმუშავა ახალი ვებგვერდი, მაგრამ სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდში, ახალი ვებგვერდის ამოქმედება ვერ მოხერხდა. პროცესის გახანგრძლივების მიზეზად, პარლამენტის ძველიდან ახალ ვებგვერდზე დიდი მოცულობის მონაცემების გადატანასთან დაკავშირებული ტექნიკური</p>

	<p>სირთულეები დასახელდა.⁶⁶ შედეგად, პარლამენტი გეგმავდა ახალი ვებგვერდის გაშვებას 2021 წლის თებერვალში (სამოქმედო გეგმის ვადის ამოწურვის შემდეგ), თუმცა ახალი ვებგვერდი, დღემდე (10 მაისი, 2021) არ არის ხელმისაწვდომი.⁶⁷</p> <p>პარლამენტმა სრულად შეასრულა ვალდებულებით გათვალისწინებული აქტივობების უმეტესობა. მაგალითად, ახალი ვებგვერდისთვის შეიმუშავა სექცია, სადაც განთავსდება ინფორმაცია პარლამენტის საზედამხედველო საქმიანობის შესახებ. აგრეთვე, პარლამენტის თავმჯდომარის ბრძანებულებაში შევიდა ცვლილება, რომელიც პლენარული სხდომების სტენოგრაფიული ჩანაწერების პროაქტიულად გამოქვეყნების საშუალებას იძლევა. მომზადდა ახალი მოდული ცოცხალ რეჟიმში (live chat) გასაუბრების ფუნქციით,⁶⁸ ასევე ონლაინ სარეგისტრაციო ფორმა მოქალაქეებისა და დაინტერესებული მხარეების კომიტეტის სხდომებზე დასასწრებად. ახალი ვებგვერდისთვის პარლამენტმა ასევე გააუმჯობესა ძებნის ფუნქცია, რომელიც დაჩქარებული წესით განხილული კანონპროექტების მარტივად მოძიების საშუალებას იძლევა. მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული აქტივობების განხორციელება ტექნიკურად დასრულებულია, მათი გამოყენება მხოლოდ პარლამენტის ახალი ვებგვერდის ამოქმედების შემდეგ იქნება შესაძლებელი.</p> <p>პარლამენტმა, ვალდებულებით გათვალისწინებული სხვა ღონისძიებებიც სრულად შეასრულა. მაგალითად, პარლამენტის კომიტეტების ანგარიშებისთვის შეიმუშავა უნიფიცირებული ფორმატი და ლობისტური ორგანიზაციების საერთო რეესტრი, ასევე დაიწყო პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული უწყებების ანგარიშების პროაქტიულად გამოქვეყნება საკომიტეტო მოსმენამდე. რადგან ახალი ვებგვერდი ჯერ არ არის გაშვებული, აღნიშნული ინფორმაცია პარლამენტის არსებულ ვებგვერდზე ქვეყნდება. პარლამენტმა ასევე შეიმუშავა მობილური აპლიკაციის ახალი ვერსია (როგორც Google Play Store-ის, ასევე Apple App Store-ის პლატფორმისთვის), რომელიც საპარლამენტო აქტივობების შესახებ უახლეს ინფორმაციას სთავაზობს მომხმარებელს.⁶⁹</p> <p>სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდში არ დაწყებულა აქტივობების განხორციელება, რომლებიც ითვალისწინებდა მაჟორიტარი დეპუტატების ბიუროების ელექტრონული რუკის შექმნას და კანონპროექტის შემუშავებისთვის სპეციალური ელექტრონული ფორმის შემუშავებას.</p>
--	---

<p>27. მოქალაქეთა ჩართულობის ცენტრის შექმნა საქართველოს პარლამენტში</p>	<p>მეტწილად შესრულდა</p> <p>პარლამენტის თვითშეფასების ანგარიშის თანახმად, სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდში დასრულდა მოქალაქეთა ჩართულობის ცენტრის ინფრასტრუქტურული სამუშაოები. პარლამენტმა გამოჰყო და გაარემონტა შესაბამისი სივრცე, შეიძინა საოფისე ინვენტარი და პერსონალისთვის ჩაატარა 2 ტრენინგი.⁷⁰</p> <p>ამ ვალდებულების მთავარი არსი მოქალაქეთა ჩართულობის ცენტრის კონცეფციის შემუშავება იყო, რომელშიც უნდა განსაზღვრულიყო საპარლამენტო სერვისები და მექანიზმები მოქალაქეთა მეტი ჩართულობისთვის. შესაბამისად, 2019 წლის დეკემბერში, GIZ-ის აღმოსავლეთ პარტნიორობის საპარლამენტო პროექტისა და სამართლის პროგრამის მხარდაჭერით, დამოუკიდებელმა ექსპერტებმა ღია მმართველობის მუდმივმოქმედ საპარლამენტო საბჭოსთან და პარლამენტის დეპარტამენტებთან თანამშრომლობით, შეიმუშავეს კონცეფციის პირველადი სამუშაო ვერსია. თუმცა, პარლამენტმა პირველადი ვერსია დაიწუნა არგუმენტით, რომ კონცეფცია „არ პასუხობდა პარლამენტის საჭიროებებს“. ⁷¹ აღნიშნულმა საგრძნობლად შეაყოვნა ვალდებულების შესრულების პროცესი სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებულ ვადაში.⁷²</p> <p>2019 წლის ნოემბერში, აღნიშნული კონცეფციისგან დამოუკიდებლად, პარლამენტმა თვითონ შეიმუშავა და დამტკიცა ახალი კონცეფცია, რომელშიც განისაზღვრა 2020 წელს განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები.⁷³ კონცეფციაში აღწერილია სხვადასხვა სტრუქტურული ერთეულების - მოქალაქეთა მისაღების, საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის და სასწავლო ცენტრის - პასუხისმგებლობები. თუმცა, ამ კონცეფციით არ არის განსაზღვრული მოქალაქეთა ჩართულობის ცენტრის, როგორც ცალკე მდგომი სტრუქტურული ერთეულის შექმნა და შესაბამისად არ არის შემოთავაზებული მოქალაქეთა ჩართულობის სრულიად ახალი მიდგომა, როგორც ამ ვალდებულებით იყო გათვალისწინებული.⁷⁴</p> <p>დაინტერესებულ მხარეთა შეფასებით, ცენტრი არ პასუხობს ვალდებულების თავდაპირველ სულისკვეთებას, რომელიც ახალი მოქალაქეთა ჩართულობის ცენტრის დაარსებას გულისხმობდა.⁷⁵ თუმცა ახალი კონცეფცია მოიაზრებს შესრულების ორ ფაზას: მოქალაქეთა მისაღების რეკონსტრუქციას და ახალი მოქალაქეთა ჩართულობის ცენტრის დაარსებას. მიუხედავად იმისა, რომ პირველი ფაზა შესრულებულია (მოქალაქეთა მისაღების გარემონტება</p>
--	---

	<p>და ტექნიკური აღჭურვა), მეორე და უფრო მნიშვნელოვანი ნაწილი - მოქალაქეთა ჩართულობის ცენტრის დაარსება - კვლავ შეუსრულებელია.⁷⁶</p>
<p>28. საპარლამენტო დემოკრატიის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება</p>	<p>ნაწილობრივ შესრულდა</p> <p>ევროკავშირის და გაეროს განვითარების ფონდის მხარდაჭერით და ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტთან (IDFI) თანამშრომლობით, პარლამენტმა შეიმუშავა ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს კომუნიკაციის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა 2019-2020 წლებისთვის, ასევე „საქართველოს პარლამენტის სოციალური ქსელების გამოყენებით საზოგადოებასთან კომუნიკაციის სტრატეგია“.⁷⁷ პარლამენტმა აღნიშნული დოკუმენტები 2019 წელს დაამტკიცა.⁷⁸</p> <p>გარდა ამისა, პარლამენტმა ჩაატარა ხუთი საინფორმაციო შეხვედრა სტუდენტებთან და ახალგაზრდულ ორგანიზაციებთან. თუმცა, საანგარიშო პერიოდში, პლენარული და კომიტეტის სხდომების პირდაპირი ტრანსლაციის სიხშირე არ დადგენილა. აგრეთვე, საპარლამენტო სერვისების შესახებ ინფორმაციის გავრცელების (მათ შორის სპეციალური საჭიროების მქონე პირთათვის ხელმისაწვდომი ფორმით) აქტივობები 2019 წელს ჯერ კიდევ დაგეგმვის ეტაპზე იყო.</p> <p>2020 წელს, პარლამენტმა მოამზადა საინფორმაციო ბროშურები პარლამენტის მოქალაქეთა მისაღების, ელექტრონული სერვისების, „ხელმისაწვდომი პარლამენტი ყველასთვის“ ინიციატივის (მათ შორის სპეციალური საჭიროების მქონე პირებისთვის) და პარლამენტში ექსკურსიის შესახებ.⁷⁹</p> <p>მიუხედავად იმისა, რომ პარლამენტმა შეაგროვა სტატისტიკური მონაცემები ყველაზე აქტიური მოქალაქის გამოსავლენად, საანგარიშო პერიოდში აღნიშნული მონაცემები არ გამოქვეყნებულა. ასევე პარლამენტს არ დაუწესებია „აქტიური მოქალაქის ჯილდო“-ს მინიჭების პროცედურა სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებულ ვადაში.⁸⁰</p>

¹ იუსტიციის სახლის ფილიალებისა და სატელეფონო ცენტრის მომსახურების ხარისხის სტანდარტი, 2018, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

² იუსტიციის სახლი; შშმ პირთა მომსახურება იუსტიციის სახლში, ჟესტური ენის ლექსიკონი, ხელმისაწვდომია, [აქ](#).

³ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

⁴ იქვე.

⁵ იქვე.

⁶ ქეთევან ცანავა, საჯარო მმართველობის სამმართველოს უფროსი, პოლიტიკის დაგეგმვის და კოორდინაციის დეპარტამენტი, საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 25 ნოემბერი 2020.

⁷ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

⁸ ეკატერინე ბენდელიანი, გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის დირექტორის მოადგილე, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 3 თებერვალი 2021.

⁹ კორუფციული რისკების შეფასების მეთოდოლოგია, იუსტიციის სამინისტრო, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

¹⁰ იქვე.

¹¹ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

¹² დავით მაისურაძე, ღია მმართველობის მიმართულების ხელმძღვანელი, ინფორმაციის და თავისუფლების განვითარების ცენტრი, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 30 ნოემბერი 2020.; გიორგი თოფურია, უფროსი ანალიტიკოსი, საერთაშორის გამჭვირვალობა საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 26 ნოემბერი 2020.

¹³ იქვე.

¹⁴ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

¹⁵ დავით მაისურაძე, ღია მმართველობის მიმართულების ხელმძღვანელი, ინფორმაციის და თავისუფლების განვითარების ცენტრი, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 30 ნოემბერი 2020.

¹⁶ მთავრობის ადმინისტრაციის პოლიტიკის დაგეგმვის სამმართველოს მიხედვით, მიმდინარეობს აღნიშნულ ტექნიკურ საკითხებზე მუშაობა. გარდა ამისა, ტრეკერში, გლობალურ ინდიკატორებზე დაფუძნებით, SDGs ინდიკატორები კლასიფიცირდა სამ დონეზე. შესაბამისად, იმ SDGs მიზნებისთვის, რომლებსაც არ აქვთ გლობალური ინდიკატორი, ტრეკერზე მონაცემები შესაბამისი ინდიკატორების შესახებ არ არის წარმოდგენილი. (ინფორმაცია IRM-ს მიაწოდა მთავრობის ადმინისტრაციის პოლიტიკის დაგეგმვის სამმართველომ ანგარიშის წინასწარი განხილვის ეტაპზე, 7 მაისი, 2021).

¹⁷ საქართველოს ორგანული კანონი ნორმატიული აქტების შესახებ, ხელმისაწვდომია, [აქ](#)

¹⁸ საქართველოს მთავრობის დადგენილება, რეგულირების ზეგავლენის შეფასების მეთოდოლოგიის დამტკიცების შესახებ, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

¹⁹ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო; პარლამენტის, პრეზიდენტისა და პრემიერ-მინისტრისათვის წარდგენილი წლიური ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#). 2020 წლის 9 ივლისს, სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდის შემდეგ, დამტკიცდა მინისტრის ახალი ბრძანება [N1/271](#), რომელიც იგივე პროცედურებს არეგულირებს. თუმცა, სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდისთვის, ბრძანება N1/39 სწორად არის მითითებული.

²⁰ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

²¹ იქვე.

²² ცოტნე ქარქაშაძე, სახელმწიფო ბიუჯეტის ანალიზის უფროსი, სახელმწიფო აუდიტის სამსახური, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 2 თებერვალი 2021.

²³ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

²⁴ მარიამ ლელაშვილი, საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის წარმომადგენელი, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 4 თებერვალი 2021.

²⁵ სამოქმედო გეგმის საანგარიშო პერიოდის შემდეგ, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ გამოაქვეყნა ისტორიული მონაცემები 2011 წლიდან 2019 წლის პირველი კვარტლის ჩათვლით.

²⁶ სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს მიხედვით, ელექტრონულ სისტემაში დეტალური CPV კოდების მითითება შესაძლებელია, თუმცა დეტალური CPV კოდების მინიჭება არის კონტრაქტორი სააგენტოების პასუხისმგებლობა. (IRM-ს ინფორმაცია მიაწოდა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ, ანგარიშის წინასწარი განხილვის ეტაპზე, 7 მაისი, 2021).

²⁷ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

²⁸ გიორგი თოფურია, უფროსი ანალიტიკოსი, საერთაშორის გამჭვირვალობა საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 26 ნოემბერი 2020.

- ²⁹ დავით მაისურაძე, ღია მმართველობის მიმართულების ხელმძღვანელი, ინფორმაციის და თავისუფლების განვითარების ცენტრი, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 30 ნოემბერი 2020.
- ³⁰ საქართველოს მთავრობის დადგენილება, აპრილი 2019, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ³¹ მარიამ გორგაძე, პროექტის ხელმძღვანელის მოადგილე და მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის პროგრამის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 19 ნოემბერი 2020.
- ³² ქეთევან ცანავა, საჯარო მმართველობის სამმართველოს უფროსი, პოლიტიკის დაგეგმვის და კოორდინაციის დეპარტამენტი, საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 25 ნოემბერი 2020.
- ³³ ღია საზოგადოების ფონდი საქართველო, "საცხოვრისის პოლიტიკის დოკუმენტისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავების ვალდებულება არ შესრულდა", 2021, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ³⁴ სახელმწიფო ქონების მართვის სააგენტო, მონაცემთა შეგროვების ფორმა, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ³⁵ სახელმწიფო ქონების მართვის სააგენტო, სახელმწიფო საწარმოების სია, 2021, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ³⁶ სახელმწიფო ქონების მართვის სააგენტო, დეტალური ინფორმაცია საწარმოების შესახებ, 2017, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ³⁷ სახელმწიფო ქონების მართვის სააგენტო, დეტალური ინფორმაცია საწარმოების შესახებ, 2018, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ³⁸ ონლაინ კონსულტაცია სახელმწიფო ქონების მართვის სააგენტოს წარმომადგენელთან, 27 ნოემბერი 2020.
- ³⁹ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>
- ⁴⁰ ღია მონაცემების სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების შემუშავება ქუთაისის და ახალციხის მერიებისთვის (2019-2020), ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ⁴¹ მარიამ გორგაძე, პროექტის ხელმძღვანელის მოადგილე და მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის პროგრამის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 19 ნოემბერი 2020.
- ⁴² ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>
- ⁴³ ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი (IDFI), ღია მონაცემების სახელმძღვანელო საჯარო მოხელეებისთვის, ხელმისაწვდომია [აქ](#)
- ⁴⁴ მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 12 იანვარი 2021.
- ⁴⁵ მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 12 იანვარი 2021.
- ⁴⁶ მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 12 იანვარი 2021. დამატებით, USAID GGI-იმ შეიმუშავა და გააზიარა მუნიციპალიტეტების საჭიროებებზე მორგებული ღია მონაცემების სახელმძღვანელო. ასევე, თბილისის მერიის ღია მონაცემების პორტალის შემუშავებაც USAID GGI მხარდაჭერით ხორციელდება.
- ⁴⁷ მარიამ გორგაძე, პროექტის ხელმძღვანელის მოადგილე და მიხეილ დარჩიაშვილი, სახელმწიფო მართვის პროგრამის მენეჯერი, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 19 ნოემბერი 2020.
- ⁴⁸ IRM-ს ინფორმაცია მიაწოდა ქუთაისის მერიამ, ანგარიშის წინასწარი განხილვის პერიოდში, 28 აპრილი, 2021
- ⁴⁹ მაგდალინა თოდუა, საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის უფროსი, ზუგდიდის მერია, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 19 ნოემბერი 2020.
- ⁵⁰ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>
- ⁵¹ იქვე. ელექტრონული სერვისების განვითარებისა და დანერგვის პროცესში, რუსთავის მუნიციპალიტეტის წინაშე არსებული ტექნიკური გამოწვევების გადაჭრის მიზნით, UNDP DGG პროექტმა მუნიციპალიტეტს მიაწოდა სპეციალური ტექნიკური აღჭურვილობა (IRM-ს ინფორმაცია მიაწოდა გიორგი ნასრაშვილმა (UNDP DGG), ანგარიშის წინასწარი განხილვის პერიოდში, 6 მაისი, 2021).
- ⁵² იქვე.
- ⁵³ რევაზ ბარბაქაძე, მერის თანამემწე, რუსთავის მერია, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 11 იანვარი 2021.
- ⁵⁴ Igovzugdidi აპლიკაცია Apple-ის და Google-ის აპლიკაციების ონლაინ მაღაზიებში, შესაბამისად: <https://apps.apple.com/eg/app/igovzugdidi/id1442595116>, & https://play.google.com/store/apps/details?id=com.artmedia.i_gov_zugdidi
- ⁵⁵ მარიანე კილასონია, საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის უფროსი, ზუგდიდის საკრებულო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 20 ნოემბერი 2020.

⁵⁶ ღია მმართველობა საქართველო, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის სტატუს ანგარიში, <https://ogpgeorgia.gov.ge/monitoring-and-evaluation/>

⁵⁷ ესენია: ოზურგეთის პროგრესის სახლი და გურიის ახალგაზრდული რესურსების ცენტრი.

⁵⁸ საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ელექტრონული არქივი ხელმისაწვდომია [აქ](#)

⁵⁹ საქართველოს პარლამენტი, საქართველოს პარლამენტის სტრატეგია მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების ხელშეწყობისა და მონიტორინგისთვის (2019-2030), 2019, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁶⁰ საქართველოს პარლამენტი, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს 2019 წლის საქმიანობისა და ღია პარლამენტის მესამე (2018-2019 წლების) სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში, გვ.7; ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁶¹ საქართველოს პარლამენტი, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს 2019 წლის საქმიანობისა და ღია პარლამენტის მესამე (2018-2019 წლების) სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁶² “გაიგე მეტი შენი ქვეყნის ბიუჯეტის შესახებ“, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

⁶³ საქართველოს პარლამენტი, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს 2019 წლის საქმიანობისა და ღია პარლამენტის მესამე (2018-2019 წლების) სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁶⁴ ინგა სანჯიკაშვილი, GIZ სამხრეთ კავკასიაში ყოფილი წარმომადგენელი, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 12 იანვარი 2021.

⁶⁵ საქართველოს პარლამენტი, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს 2019 წლის საქმიანობისა და ღია პარლამენტის მესამე (2018-2019 წლების) სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁶⁶ ირინა არაბიძე, USAID-ის პროექტი: დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI) საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 3 ნოემბერი 2020.

⁶⁷ იქვე.

⁶⁸ ნინო ცუხიშვილი, საპარლამენტო მდივანი, ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 28 ოქტომბერი 2020..

⁶⁹ Geo Parliament აპლიკაცია Google-ის და Apple-ის აპლიკაციების ონლაინ მაღაზიებში, შესაბამისად: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.georgianparliamentapp&hl=en> & <https://apps.apple.com/gh/app/georgian-parliament/id1481271823>

⁷⁰ საქართველოს პარლამენტი, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს 2019 წლის საქმიანობისა და ღია პარლამენტის მესამე (2018-2019 წლების) სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁷¹ თამარ ზოდელავა, „კარგი მმართველობა ადგილობრივი თვითმმართველობის განვითარებისთვის სამხრეთ კავკასიაში“ GIZ, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 13 ნოემბერი 2020.

⁷² 2018 წლის სექტემბერი - 2019 წლის ივნისი

⁷³ მოქალაქეთა ჩართულობის ცენტრის კონცეფცია, საქართველოს პარლამენტი, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

⁷⁴ ახალი კონცეფციის დამტკიცების შემდეგ, პარლამენტმა სხვადასხვა ღონისძიება განახორციელა. მაგალითად, მომზადდა საინფორმაციო ბროშურები პარლამენტის, ასევე დოკუმენტური ფილმი პარლამენტარიზმის შესახებ და გაიხსნა პარლამენტარიზმის მუზეუმი. პარლამენტის სასწავლო ცენტრმა ასევე მოამზადა ტრენინგის მოდული პარლამენტარიზმის შესახებ. (IRM-ს ინფორმაცია მიაწოდა თამარ ზოდელავამ, „კარგი მმართველობა ადგილობრივი თვითმმართველობის განვითარებისთვის სამხრეთ კავკასიაში“ GIZ, 22 აპრილი, 2021).

⁷⁵ თამარ ზოდელავა, „კარგი მმართველობა ადგილობრივი თვითმმართველობის განვითარებისთვის სამხრეთ კავკასიაში“ GIZ, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 13 ნოემბერი 2020.

⁷⁶ IRM-ს ინფორმაცია მიაწოდა თამარ ზოდელავამ, ანგარიშის წინასწარი განხილვის პერიოდში, 22 აპრილი, 2021.

⁷⁷ საქართველოს პარლამენტი, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს კომუნიკაციის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა, 2019-2020; <https://bit.ly/3eqGjNM>

⁷⁸ საქართველოს პარლამენტი, სოციალური ქსელების გამოყენებით საზოგადოებასთან კომუნიკაციის სტრატეგია, 2019-2020, <https://bit.ly/3erSZUq>

⁷⁹ იხ. <http://www.parliament.ge/uploads/other/139/139500.pdf>. დამატებით, ევროკავშირის და გაეროს განვითარების ფონდის მხარდაჭერით და ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტთან (IDFI) თანამშრომლობით, შემუშავდა მოქალაქეთა ჩართულობის სახელმძღვანელო და 10 სხვადასხვა საინფორმაციო ბროშურა, რომელშიც განხილულია საპარლამენტო პროცესებში მოქალაქეთა ჩართულობის შესაძლებლობები და ინსტრუმენტები, როგორცაა ელექტრონული პეტიციები, საკანონმდებლო ინიციატივები, თემატური მოკვლევა, განსხვავებები პეტიციას და საკანონმდებლო წინადადებას შორის და სხვა. (IRM-ს ინფორმაცია მიაწოდა სოფო გურულმა (UNDP), ანგარიშის წინასწარი განხილვის პერიოდში, 5 მაისი, 2021.

⁸⁰ საქართველოს პარლამენტი, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს 2019 წლის საქმიანობისა და ღია პარლამენტის მესამე (2018-2019 წლების) სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

III. მრავალმხრივი პროცესი

3.1 მრავალმხრივი პროცესი სამოქმედო გეგმის განხორციელების განმავლობაში

2017 წელს, OGP-იმ მიიღო ჩართულობისა და თანაშემოქმედებითობის (co-creation) სტანდარტი, რომლის მიზანი OGP-ის განხორციელების სრული ციკლის ყველა ეტაპზე სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენელთა მონაწილეობისა და ჩართულობის ხელშეწყობაა. OGP-ის წევრი ყველა ქვეყანა ვალდებულია აკმაყოფილებდეს აღნიშნულ სტანდარტს. სტანდარტის მიზანია OGP-ის სამოქმედო გეგმის ამბიციურობის, ასევე გეგმის შემუშავების, განხორციელებისა და შეფასების პროცესში ჩართულობის ხარისხის გაუმჯობესება.

აგრეთვე, OGP-ის სახელმძღვანელო პრინციპების დოკუმენტში (Articles of Governance) განსაზღვრულია ჩართულობისა და თანაშემოქმედებითობის (co-creation) სტანდარტი, რომელსაც OGP-ის პროცესში ჩართული ყველა ქვეყანა თუ თვითმმართველი ერთეული უნდა აკმაყოფილებდეს. ეს ნიშნავს, რომ სამუშაო გეგმის შემუშავება და განხორციელება უნდა წარიმართოს OGP-ის პროცესის სტანდარტის შესაბამისად. საქართველოს არ განუხორციელებია OGP-ის პროცესის საწინააღმდეგო ქმედებები.¹

ინფორმაცია სამოქმედო გეგმის შემუშავების პროცესში საქართველოს მიერ ჩართულობისა და თანამონაწილეობის სტანდარტის დანერგვისათვის განხორციელებული აქტივობების შესახებ შეგიძლიათ იხილოთ მომდევნო თავში (3.2).

ცხრილი [3.2]: სამოქალაქო გავლენის დონე

IRM-მა გამოიყენა სამოქალაქო ჩართულობის საერთაშორისო ასოციაციის (IAP2) საზოგადოების "ჩართულობის სპექტრი"-ის სკალა და მიუსადაგა OGP-ის პროცესს.² OGP-ის სულისკვეთებით, მონაწილე ქვეყანა უნდა ეცადოს, რომ მიაღწიოს „თანამშრომლობის“ დონეს.

სამოქალაქო გავლენის დონე		სამოქმედო გეგმის შემუშავების პროცესში	სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროცესში
გამლიერება	მთავრობამ გადაწყვეტილებების მიღების უფლება საზოგადოების წევრებს გადასცა		
თანამშრომლობა	შედგა მრავალგზის დიალოგი და მოქალაქეებმა მონაწილეობა მიიღეს სამოქმედო გეგმის დღის წესრიგის შემუშავებაში.		
ჩართულობა	მთავრობამ საზოგადოებას მიაწოდა ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ რა	✓	

	ფორმით გათვალისწინა მოქალაქეთა მოსაზრებები		
კონსულტირება	საზოგადოების წევრებს მიეცათ მოსაზრებების წარდგენის შესაძლებლობა		✓
ინფორმირება	მთავრობამ საზოგადოებას მიაწოდა ინფორმაცია სამოქმედო გეგმის შესახებ		
კონსულტაციის გარეშე	კონსულტაცია არ ჩატარებულა		

2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის დამტკიცების შემდეგ, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების უმრავლესობამ დატოვა OGP საქართველოს ფორუმი (აღნიშნული პროცესის შესახებ დაწვრილებით იხილეთ სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიშში³). შესაბამისად, გეგმის განხორციელების პროცესში არ არსებობდა OGP-ის პროცესისთვის დამახასიათებელი ერთიანი სულისკვეთება, რამაც თავის მხრივ შეამცირა სსო-ების ზოგადი ინტერესი, რომ მონიტორინგი გაეწიათ და მაქსიმალურად ჩართულიყვნენ გეგმის განხორციელების პროცესში. შესაბამისად, 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროცესს უფრო კერძო ხასიათი ჰქონდა, რაც განსხვავდებოდა წინა სამოქმედო გეგმებისგან, როდესაც პასუხისმგებელი უწყებები ფორუმს წარუდგენდნენ ინფორმაციას ვალდებულებების შესრულების შესახებ, ხოლო ფორუმის წევრები (მათ შორის სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციები) წარმოადგენდნენ საკუთარ მოსაზრებებს.

თუმცა, 2019 წელს, OGP-ის ეროვნული სამდივნოს იუსტიციის სამინისტროდან მთავრობის ადმინისტრაციაში გადანაცვლებამ, ახალი სტიმული გააჩინა და OGP-ის პროცესში თანამშრომლობის განახლებას მისცა ბიძგი. საწყის ეტაპზე, 2019 წელს ფორუმის შეხვედრაზე, OGP-ის საქართველოს სამდივნომ ფორუმის წევრებს მეოთხე გეგმის განხორციელების შედეგები წარუდგინა.⁴ პასუხისმგებელმა უწყებებმა წარადგინეს ანგარიშები ვალდებულებების განხორციელების პროგრესის და გამოწვევების შესახებ. თავის მხრივ, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებმა კომენტარები წარადგინეს წერილობით, მთავრობის ადმინისტრაციის მიერ გაზიარებული მონიტორინგის ჩარჩოს ფარგლებში. აგრეთვე, 2020 წლის თებერვალში, მეოთხე სამოქმედო გეგმის დასრულების შემდეგ, მთავრობის გადაწყვეტილებით შეიქმნა ღია მმართველობის მაღალი რანგის უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭო, ღია მმართველობის და მათ შორის OGP-ის საკითხებზე მუშაობის მიზნით.⁵ მიუხედავად პოზიტიური ცვლილებებისა, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების უმრავლესობა კვლავ სკეპტიკურად უყურებს როგორც მეოთხე სამოქმედო გეგმის ამბიციურობას, ასევე გეგმით გათვალისწინებული ვალდებულებების პოტენციურ შედეგებს.⁶

განხორციელების ეტაპზე, ფინანსური თუ ტექნიკური მხარდაჭერის უზრუნველყოფით საერთაშორისო დონორმა ორგანიზაციებმა მთავარი მამოძრავებელი ძალის ფუნქცია შეასრულეს, განსაკუთრებით მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების შემთხვევაში. აღნიშნულმა მნიშვნელოვნად განაპირობა მუნიციპალიტეტების ვალდებულებების შესრულების საშუალოზე მაღალი მაჩვენებელი.⁷ უფრო მეტიც, 2020 წელს, სამი მუნიციპალიტეტი, რომელიც ჩართული იყო მეოთხე სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროცესში (ახალციხე, ხონი და ოზურგეთი) OGP-იმ შეარჩია OGP Local-ის პროგრამაში მონაწილეობის მისაღებად.⁸

ღია პარლამენტის შემთხვევაში, ვალდებულებების გახორციელების პროცესი გეგმით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულებებისგან და OGP-ის საქართველოს სამდივნოსგან დამოუკიდებლად მიმდინარეობდა.⁹ სამოქმედო გეგმის შესრულების მონიტორინგს კოორდინაციას უწევდა ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭო და მასთან არსებული საკონსულტაციო ჯგუფი, რომელიც შედგება სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებისგან.¹⁰ აგრეთვე, პარლამენტმა, აქტივობების დაგეგმვისა და შესრულების პროცესში ჩართულობის უზრუნველსაყოფად შექმნა სამუშაო ჯგუფები, რომლებიც დაკომპლექტდა შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულების (კომიტეტები, დეპარტამენტები) და სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების წარმომადგენლებით. განხორციელების ეტაპზე, რეგულარულად ტარდებოდა შეხვედრები, რომლის დროსაც სამუშაო ჯგუფები, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს და მასთან არსებული საკონსულტაციო ჯგუფის წარმომადგენლებთან ერთად განიხილავდნენ განხორციელების პროგრესს. ასევე მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ გეგმის განხორციელების პერიოდში, შეიცვალა ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს თავმჯდომარე, ასევე სამუშაო ჯგუფების შემადგენლობა, რაც განპირობებული იყო მიმდინარე პოლიტიკური პროცესებით. აღნიშნულმა პროცესებმა და ცვლილებებმა, რამდენიმე ვალდებულების განხორციელება შეაყოვნა, თუმცა ღია პარლამენტის 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის შემუშავების პერიოდში თანაშემოქმედებითობისა (co-creation) და კარგად დაბალანსებული დიალოგის გამოცდილება დადებითად აისახა გეგმის შესრულების პროცესზე. შედეგად, დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობა ღია პარლამენტის ვალდებულებების შესრულების პროცესში უფრო მაღალი იყო ვიდრე მეოთხე სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულებების შემთხვევაში.

¹ პროცესის წინააღმდეგ მოქმედება - 1) მთავრობამ ვერ უზრუნველყო სამოქმედო გეგმის შემუშავებაში მოქალაქეთა „ჩართულობა“ ან სამოქმედო გეგმის შემუშავების თუ განხორციელების პროცესში მათი „ინფორმირება“ და 2) მთავრობამ ვერ შეძლო IRM-ის მითითებების შესაბამისად ინფორმაციის შეგროვება, გამოკვეყნება, და დაარქივება OGP-ის ადგილობრივ გვერდზე.

² “IAP2’s საზოგადოების ჩართულობის სპექტრი,” IAP2, 2014, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

³ ღია მმართველობის პარტნიორობა, IRM: სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში 2018-2019, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

⁴ ფორუმს უმასპინძლა მთავრობის ადმინისტრაციამ.

⁵ საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, „ღია მმართველობის საკითხებზე მთავრობის მაღალი დონის სათათბირო ორგანო შეიქმნა“, დეტალური ინფორმაცია ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁶ გიორგი თოფურია, უფროსი ანალიტიკოსი, საერთაშორისო გამჭვირვალობა საქართველო, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 26 ნოემბერი 2020; დავით მაისურაძე, ღია მმართველობის მიმართულების ხელმძღვანელი, ინფორმაციის და თავისუფლების განვითარების ცენტრი, ინტერვიუ IRM-ის მკვლევართან, 30 ნოემბერი 2020.

⁷ როგორცაა USAID დემოკრატიული მმართველობის ინიციატივა (GGI), UNDP დეცენტრალიზაციისა და კარგი მმართველობის ხელშეწყობა ადგილობრივ დონეზე საქართველოში (DGG), GIZ “კარგი მმართველობა ადგილობრივი განვითარებისთვის სამხრეთ კავკასიაში.

⁸ ღია მმართველობის პარტნიორობის ადგილობრივი პროგრამა, დეტალური ინფორმაცია ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁹ საქართველოს პარლამენტი, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს 2019 წლის საქმიანობისა და ღია პარლამენტის მესამე (2018-2019 წლების) სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#). ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს და მისი საკონსულტაციო ჯგუფის ოქმები, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

¹⁰ ღია მმართველობის პარტნიორობა, IRM: სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში 2018-2019, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

3.2 საქართველოს სამოქმედო გეგმის შესრულების პროცესის მიმოხილვა

გასაღები:

მწვანე = აკმაყოფილებს სტანდარტს

ყვითელი = პროცესი მიმდინარეობს (სტანდარტის მისაღწევად ნაბიჯები გადადგმულია, თუმცა სტანდარტი არ არის მიღწეული)

წითელი = აქტივობის მტკიცებულება არ არსებობს

ფორუმი	გეგმის შემუშავების პროცესი	გეგმის შესრულების პროცესი
1ა. ფორუმი შექმნილია: გეგმის შესრულების პერიოდში, ფორუმი ფორმალურად არსებობდა, თუმცა გეგმის დამტკიცების შემდეგ სსო-ის უმეტესობამ მალევე დატოვა ფორუმი. ახალი ფორუმის პირველი შეხვედრა 2019 წლის დეკემბერში გაიმართა, ხოლო 2020 წლის თებერვალში შეიქმნა ღია მმართველობის მაღალი რანგის უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭო. პარლამენტის შემთხვევაში, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოსთან არსებული საკონსულტაციო ჯგუფი რეგულარულად მართავდა შეხვედრებს ღია პარლამენტის ვალდებულებების განხორციელების პროგრესის შესახებ.	მწვანე	ყვითელი
1ბ. სიხშირე: გეგმის შესრულების პერიოდში ფორუმის შეხვედრები არ იმართებოდა, თუმცა პარლამენტი რეგულარულად მართავდა შეხვედრებს.	მწვანე	ყვითელი
1გ. თანამშრომლობის მანდატი შემუშავებულია: ამ სტანდარტის შეფასება წარმოდგენილია IRM-ის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიშში.	ყვითელი	N/A
1დ. მანდატის საჯაროობა: ინფორმაცია ფორუმის საქმიანობის, წევრობისა და სახელმძღვანელო პრინციპების შესახებ ხელმისაწვდომია საქართველოს OGP-ის ვებგვერდზე. ¹ აგრეთვე მნიშვნელოვანია, რომ 2020 წლის 13 თებერვალს, მთავრობის დადგენილებით დამტკიცდა საქართველოს ღია მმართველობის უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს დებულება, შემადგენლობა, მიზნები და ფუნქციები. ²	ყვითელი	ყვითელი
2ა. მრავალმხრივი მონაწილეობა: გეგმის შესრულების პერიოდში ძირითადი სსო-ები არ მონაწილეობდნენ ფორუმის მუშაობაში. ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭო და მასთან	მწვანე	ყვითელი

<p>არსებული საკონსულტაციო ჯგუფი შედგებოდა პარლამენტის და სსო-ის წარმომადგენლებისაგან.</p>		
<p>2ბ. ბალანსი: ძირითადად სსო-მა დატოვეს ფორუმი გეგმის განხორციელების დაწყებამდე. პარლამენტის შემთხვევაში, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭო და მასთან არსებული საკონსულტაციო ჯგუფი შედგება პარლამენტისა და სსო-ის თანაბარი რაოდენობის წარმომადგენლებისგან.</p>	<p>ყვითელი</p>	<p>ყვითელი</p>
<p>2გ. ფორუმის წევრად არჩევის პროცესის გამჭვირვალობა: სსო-ის ფორუმის წევრად არჩევის პროცესი არ შეცვლილა გეგმის განხორციელების პერიოდში.</p>	<p>ყვითელი</p>	<p>N/A</p>
<p>2დ. მაღალი დონის წარმომადგენლობა: 2019 წლის გაზაფხულზე, OGP-ის სამდივნოს იუსტიციის სამინისტროდან პრემიერ-მინისტრის ხელმძღვანელობით მთავრობის ადმინისტრაციაში გადანაცვლებამ, ხელი შეუწყო მთავრობის უფრო მაღალი დონის წარმომადგენლობითობას ფორუმში. ინფორმაცია მაღალი დონის წარმომადგენლობის შესახებ ხელმისაწვდომია ფორუმის დებულებაში, რომელიც დამტკიცებულია მთავრობის 2020 წლის 13 თებერვლის დადგენილებით.³</p>	<p>წითელი</p>	<p>ყვითელი</p>
<p>3ა. ღიაობა: ფორუმი მზად იყო, რომ სამოქმედო გეგმის შესრულების შესახებ სამოქალაქო საზოგადოების ან სხვა ნებისმიერი დაინტერესებული მხარისგან მიეღო მოსაზრებები და კომენტარები.</p>	<p>მწვანე</p>	<p>მწვანე</p>
<p>3ბ. დისტანციური მონაწილეობა: სამოქმედო გეგმის განხორციელების პერიოდში, მთავრობის (ფორუმის) და პარლამენტის (მუდმივმოქმედი საბჭოს) მიერ დაგეგმილ ღონისძიებებში დისტანციური მონაწილეობა არ იყო შესაძლებელი. თუმცა, 2020 წლიდან, COVID-19 პანდემიის შემდეგ დისტანციური მონაწილეობა შესაძლებელი გახდა.</p>	<p>წითელი</p>	<p>წითელი</p>
<p>3გ. ოქმები: ფორუმმა გამოაქვეყნა 2019 წლის 27 დეკემბრის შეხვედრის ოქმი სამოქმედო გეგმის შესრულების პროგრესის შესახებ.⁴ ღია მმართველობის მუდმივმოქმედმა საპარლამენტო საბჭომ ოქმით გააფორმა ყველა ძირითადი შეხვედრა და გადაწყვეტილება, რომელიც პროაქტიულად გამოაქვეყნა პარლამენტის ვებგვერდზე.</p>	<p>წითელი</p>	<p>ყვითელი</p>

Version for public comment: Please do not cite

გასაღები:

მწვანე = აკმაყოფილებს სტანდარტს

ყვითელი = პროცესი მიმდინარეობს (სტანდარტის მისაღწევად ნაბიჯები გადადგმულია, თუმცა სტანდარტი არ არის მიღწეული)

წითელი = აქტივობის მტკიცებულება არ არსებობს

ფორუმი	
<p>4ა. პროცესის გამჭვირვალობა: ხელმისაწვდომია, როგორც OGP-ის ეროვნული, ასევე პარლამენტის ვებგვერდი, რომელზეც პროაქტიულად ქვეყნდება ინფორმაცია OGP-ის პროცესის შესახებ. სამოქმედო გეგმის განხორციელების პერიოდში, ღია პარლამენტის OGP-ის ვებგვერდი ასევე ხელმისაწვდომი იყო და ინფორმაცია რეგულარულად ქვეყნდებოდა, თუმცა ეროვნული ვებგვერდი აღნიშნულ პერიოდში არ ფუნქციონირებდა. 2020 წლის ივნისში, USAID GGI-ის მხარდაჭერით, მთავრობის ადმინისტრაციამ OGP-ის ახალი ვებგვერდი ogpgeorgia.gov.ge აამოქმედა.</p>	ყვითელი
<p>4ბ. საკომუნიკაციო არხები: ორივე (ეროვნულ და პარლამენტის) ვებგვერდს აქვს კონტაქტის ფუნქცია, მაგრამ არ აქვთ OGP-ის პროცესის შესახებ უკუკავშირის სპეციალური მექანიზმი/ფუნქცია.</p>	ყვითელი
<p>4გ. სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების ჩართულობა: ღია პარლამენტის სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროგრესის განხილვის მიზნით, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭო რეგულარულად მართავდა შეხვედრებს სსო-თან. საანგარიშო პერიოდში OGP საქართველოს ფორუმის შეხვედრა გაიმართა ერთხელ (2019 წლის 27 დეკემბერს), რომლის განმავლობაშიც განიხილეს მეოთხე სამოქმედო გეგმის განხორციელება.⁵</p>	ყვითელი
<p>4დ. IRM თანამშრომლობა: ფორუმი IRM-ის ანგარიშებს აზიარებს ვებგვერდზე, რაც უზრუნველყოფს ანგარიშებზე წვდომას პასუხისმგებელი უწყებებისა და სხვა დაინტერესებულ მხარეებისათვის, რათა მაქსიმალურად წაახალისოს უკუკავშირის პროცესი. თუმცა, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს არ გაუზიარებია IRM-ის ანგარიში დაინტერესებული მხარეებისთვის.</p>	ყვითელი
<p>4ე. ფორუმის ჩართულობა: ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭო უზრუნველყოფს მექანიზმს იმისათვის, რომ საბჭოს წევრებს ქონდეთ მონიტორინგის განხორციელების და სამოქმედო გეგმის გაუმჯობესების შესახებ მოსაზრებების გაჟღერების შესაძლებლობა. მიუხედავად იმისა, რომ ფორუმმა შეიმუშავა მონიტორინგის ჩარჩო, რომელიც იძლევა ჩართულობის შესაძლებლობას, მექანიზმი არ გამოიყენებოდა იუსტიციის სამინისტროს კოორდინაციისას.</p>	ყვითელი
<p>4ვ. ფორუმის ჩართულობა თვითშეფასების პროცესში: ღია მმართველობის მუდმივმოქმედმა საპარლამენტო საბჭომ შეიმუშავა თვითშეფასების ანგარიში⁶ და გაუზიარა დაინტერესებულ მხარეებს, თუმცა ფორუმს არ შეუმუშავებია</p>	ყვითელი

<p>თვითშეფასების ანგარიში იუსტიციის სამინისტროს კოორდინაციის ქვეშ. მთავრობის ადმინისტრაციაში გადასვლის შემდეგ, მთავრობის ადმინისტრაციამ 2019 წლის ივნისში მოამზადა შუალედური მონიტორინგის ანგარიში⁷, სტატუს ანგარიში (I-III კვარტალი),⁸ ხოლო 2020 წლის დეკემბერში სამოქმედო გეგმის განხორციელების თვითშეფასების საბოლოო ანგარიში.⁹ შუალედური ანგარიში განიხილეს 2019 წლის დეკემბრის ფორუმის შეხვედრაზე, ხოლო თვითშეფასების საბოლოო ანგარიში ფორუმს წარედგინა დისტანციურად, COVID-19-თან დაკავშირებული შეზღუდვების გამო.</p>	
<p>4^ზ არქივი: გეგმის განხორციელების პერიოდში OGP-ის არქივი არ იყო ხელმისაწვდომი. 2020 წელს, მთავრობის ადმინისტრაციამ ამოქმედა ახალი ელექტრონული არქივი (USAID GGI-ის მხარდაჭერით), რომელიც შესაბამისობაშია IRM-ის სახელმძღვანელო პრინციპებთან.¹⁰ ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭო დოკუმენტურად აფორმებდა, აგროვებდა და აქვეყნებდა ინფორმაციას ღია პარლამენტის შესახებ პარლამენტის ვებგვერდზე.¹¹</p>	<p>ყვითელი</p>

¹ ხელმისაწვდომია [აქ](#).

² ხელმისაწვდომია [აქ](#).

³ იქვე.

⁴ ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁵ იქვე.

⁶ საქართველოს პარლამენტი, ღია მმართველობის მუდმივმოქმედი საპარლამენტო საბჭოს 2019 წლის საქმიანობისა და ღია პარლამენტის მესამე (2018-2019 წლების) სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#).

⁷ ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის მონიტორინგის ანგარიში, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

⁸ ხელმისაწვდომია გადმოსაწერად [აქ](#).

⁹ საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, ღია მმართველობა საქართველოს 2018-2019 წლების სამოქმედო გეგმის განხორციელების თვითშეფასების, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

¹⁰ OGP ეროვნული არქივი, ხელმისაწვდომია [აქ](#)

¹¹ OGP ღია პარლამენტის არქივი ხელმისაწვდომია [აქ](#)

IV. მეთოდოლოგია და წყაროები

IRM-ის ანგარიშებისთვის კვლევას ადგილობრივი მკვლევარები ახორციელებენ. კვლევის უმაღლესი სტანდარტის უზრუნველსაყოფად, ყველა ანგარიში გადის ხარისხის კონტროლის პროცესს.

IRM-ის საერთაშორისო ექსპერტთა პანელი (IEP) უზრუნველყოფს თითოეული ანგარიშის ხარისხს. IEP დაკომპლექტებულია გამჭვირვალობის, ანგარიშვალდებულების, ჩართულობის და სოციალური მეცნიერებების კვლევის ექსპერტებით.

ამჟამად, ექსპერტთა საერთაშორისო პანელი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- ცეზარ კრუზ რუბიო
- მერი ფრანკოლი
- ბრენდენ ჰალორანი
- ჯეფ ლოვიტი
- ხუანიტა ოლაია

ხარისხის უზრუნველყოფის პროცესი, მიღებული კომენტარების გათვალისწინების პროცედურის ჩათვლით დეტალურად არის აღწერილი IRM-ის პროცედურების სახელმძღვანელო დოკუმენტის მესამე თავში,¹ ასევე IRM-ის 2018-2019 წლების საქართველოს სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიშში.

IRM-ის შესახებ

დია მმართველობის პარტნიორობის (OGP) მიზანია ხელი შეუწყოს მთავრობების მიერ კონკრეტული ვალდებულებების შემუშავებას, რომლებიც მიმართული იქნება გამჭვირვალობის ამაღლების, მოქალაქეთა გაძლიერების, კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის და ახალი ტექნოლოგიების დანერგვით მმართველობის პროცესის გაძლიერებისკენ. OGP-ის დამოუკიდებელი ანგარიშების მექანიზმი (IRM) აფასებს ეროვნული სამოქმედო გეგმის შემუშავებისა და განხორციელების პროცესს და ხელს უწყობს დაინტერესებულ მხარეთა შორის დიალოგისა და ანგარიშვალდებულების გაუმჯობესებას.

ნოდარ ხერხეულიძე არის დამოუკიდებელ ექსპერტი, რომელიც საქმიანობს საჯარო ადმინისტრირებისა და საჯარო პოლიტიკის სფეროში. ამჟამად, გახლავთ საქართველოს უნივერსიტეტის ბიზნესის და ადმინისტრაციული მეცნიერებათა სკოლის საჯარო ადმინისტრირების დეპარტამენტის უფროსი.

¹ IRM-ის პროცედურების სახელმძღვანელო: <https://www.opengovpartnership.org/documents/irm-procedures-manual>

დანართი I. IRM-ის ინდიკატორები

სრული ინფორმაცია IRM-ის ანგარიშში გამოყენებული ინდიკატორებისა და მეთოდების შესახებ ხელმისაწვდომია IRM-ის პროცედურების სახელმძღვანელოში.¹

ქვემოთ მოცემულია IRM-ის მთავარი ძირითადი ინდიკატორები:

- კონკრეტულობა:
 - არ არის საკმარისად კონკრეტული, რომ შეფასდეს: არის თუ არა ვალდებულების ტექსტში ჩამოყალიბებული მიზნები და სამიზნე ნიშნულები მკაფიო და კონკრეტული, რათა მათი განხორციელება ობიექტურად შეფასდეს?
 - საკმარისად კონკრეტულია, რომ შეფასდეს: არის თუ არა ვალდებულების ტექსტში მიზნები და აქტივობები მკაფიო და კონკრეტული, რათა მათი განხორციელება ობიექტურად შეფასდეს?
- შესაბამისობა: აღნიშნული ცვლადით ფასდება ვალდებულების შესაბამისობა OGP-ის ღირებულებებთან. ვალდებულების ტექსტზე დაყრდნობით შესაბამისობის დასადგენად კვლევა ხელმძღვანელობს შემდეგი კითხვებით:
 - ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა: გაასაჯაროებს თუ არა მთავრობა მეტ ინფორმაციას ან გააუმჯობესებს თუ არა საჯაროდ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის ხარისხს?
 - მოქალაქეთა ჩართულობა: შექმნის ან გააუმჯობესებს თუ არა მთავრობა მოქალაქეთა შესაძლებლობებს, რომ მათ უკეთ შეძლონ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მონაწილეობა და პოლიტიკაზე ზეგავლენა?
 - ანგარიშვალდებულება: შექმნის ან გააუმჯობესებს თუ არა მთავრობა გადაწყვეტილების მიმღები პირების ანგარიშვალდებულებას და საზოგადოების წინაშე მათ პასუხისმგებლობას?
 - ტექნოლოგიები და ინოვაცია გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულებისათვის: გამოიყენება თუ არა ტექნოლოგიური ინოვაციები OGP-ის 3 ზემოაღნიშნული ღირებულებიდან სულ მცირე ერთერთის გამჭვირვალობის ან ანგარიშვალდებულების გასაუმჯობესებლად?
- პოტენციური შედეგი: ცვლადით ფასდება პოტენციური გავლენა ვალდებულების სრულად შესრულების შემთხვევაში. IRM დამოუკიდებელი მკვლევარი ეყრდნობა ვალდებულებების ტექსტს სამოქმედო გეგმიდან, რათა:
 - გამოავლინოს სოციალური, ეკონომიკური, პოლიტიკური, ან გარემოსდაცვითი პრობლემა;
 - დაადგინოს სამოქმედო გეგმის საწყის ეტაპზე არსებული მდგომარეობა (status quo);
 - განსაზღვროს ვალდებულების განხორციელებით გამოწვეული გავლენის მასშტაბი; ექნება თუ არა ვალდებულების შესრულებას რაიმე გავლენა არსებულ მოცემულობაზე?

Version for public comment: Please do not cite

- შესრულება: ცვლადით ფასდება ვალდებულების შესრულების პროგრესი და გამოიყენება სამოქმედო გეგმის დასრულებისას, IRM-ის სამოქმედო გეგმის განხორციელების შესახებ ანგარიშში.
- რამდენად გაიხსნა მთავრობა? (DIOG) აღნიშნული ცვლადის მიზანია, გასცდეს სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებულ შედეგებს და გაანალიზოს, ვალდებულების შესრულების შემდეგ როგორ შეიცვალა მთავრობის ქმედებები და პრაქტიკა OGP-ის ღირებულებების ჭრილში. ცვლადი ფასდება სამოქმედო გეგმის დასასრულს, IRM-ის სამოქმედო გეგმის განხორციელების შესახებ ანგარიშში.

შედეგზე ორიენტირებული ვალდებულებები?

პოტენციურად ვარსკვლავური ვალდებულება მაღალი ამბიციურობით და ამავდროულად სრულად შესრულების მაღალი ალბათობით გამოირჩევა. კარგად დაგეგმილი ვალდებულება (commitment design) გულისხმობს, რომ ვალდებულების ტექსტში მკაფიოდ არის განსაზღვრული და აღწერილი:

1. პრობლემა: რა არის ეკონომიკური, სოციალური, პოლიტიკური ან გარემოსდაცვითი პრობლემა? (და არა ადმინისტრაციული გამოწვევა ან ინსტრუმენტი, მაგ: პროგრამის საბიუჯეტო ფონდი არასწორად ნაწილდება“ უკეთესია ვიდრე „არ არსებობს პროგრამის ვებ-გვერდი“).
2. სტატუს კვო: როგორია კონკრეტული პოლიტიკის სტატუს კვო სამოქმედო გეგმის დაწყებამდე? (მაგ: „დღეს, სასამართლო სისტემაში არსებული კორუფციის წინააღმდეგ შეტანილი საჩივრების 26 პროცენტი არ განიხილება“).
3. ცვლილება: მნიშვნელოვანია, რომ მყისიერი შედეგების ნაცვლად, ვალდებულების ტექსტში მკაფიოდ იყოს აღწერილი როგორ შეიცვლება მთავრობის არსებული პრაქტიკა ვალდებულების განხორციელების შედეგად (მაგ: „გაორმაგდება რეაგირება გამოთხოვილ საჯარო ინფორმაციაზე“ უფრო კარგად აჩვენებს დაგეგმილ შედეგს ვიდრე „შემუშავდება პასუხის გაცემის სტანდარტი და პროცედურები“).

ვარსკვლავური ვალდებულება

ერთ-ერთ ინდიკატორს – „ვარსკვლავურ ვალდებულებას“ (🌟) – სპეციალური განმარტება სჭირდება, რადგან ის მკითხველისთვის განსაკუთრებით საინტერესოა, ხოლო OGP-ის მონაწილე ქვეყნებს სტიმულს აძლევს, შეეჯიბრონ ერთმანეთს. „ვარსკვლავური ვალდებულება“ OGP-ის სამაგალითო ვალდებულებას ნიშნავს. ვარსკვლავის მისაღებად ვალდებულებამ რამდენიმე კრიტერიუმი უნდა დააკმაყოფილოს:

- ვალდებულება უნდა ექვემდებარებოდეს გაზომვას, უნდა ჰქონდეს კავშირი OGP-ის ღირებულებებთან და მისი პოტენციური შედეგი უნდა იყოს „ტრანსფორმაციული“;
- ვალდებულება სამოქმედო გეგმის განხორციელების ბოლოსთვის სულ მცირე მეტწილად უნდა იყოს შესრულებული, რაც ნიშნავს, რომ IRM-ის მიერ უნდა შეფასდეს, როგორც „მეტწილად“ ან „სრულად“ შესრულებული.

აღნიშნული ცვლადი ფასდება სამოქმედო გეგმის დასრულებისას, IRM-ის სამოქმედო გეგმის განხორციელების შესახებ ანგარიშში.

Version for public comment: Please do not cite

¹ “IRM Procedures Manual,” OGP, <https://www.opengovpartnership.org/documents/irm-procedures-manual>